

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2018
ARA HESAP DÖNEMİNE AİT
ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

ÖZET KONSOLİDE BİLANÇOLAR	1-2
ÖZET KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOLARI	3
ÖZET KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI	4
ÖZET KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI	5
ÖZET KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI	6
ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI DİPNOTLAR	7-87
DİPNOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	7-8
DİPNOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	9-26
DİPNOT 3 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	26-46
DİPNOT 4 FİNANSAL YATIRIMLAR	47-51
DİPNOT 5 FİNANSAL BORÇLAR	52-55
DİPNOT 6 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	56
DİPNOT 7 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	56-58
DİPNOT 8 MADDİ DURAN VARLIKLAR	59-60
DİPNOT 9 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	61
DİPNOT 10 ŞEREFİYE	62
DİPNOT 11 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	62-66
DİPNOT 12 TAAHHÜTLER	67-70
DİPNOT 13 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	71
DİPNOT 14 ÖZKAYNAKLAR	72-73
DİPNOT 15 SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR VE DURDURULAN FAALİYETLER	74
DİPNOT 16 FİNANSAL GELİRLER/GİDERLER	74
DİPNOT 17 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	75-78
DİPNOT 18 TÜREV ARAÇLAR	79-80
DİPNOT 19 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR	80-82
DİPNOT 20 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR	83
DİPNOT 21 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	83
DİPNOT 22 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	84-87
DİPNOT 23 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	87

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 VE 31 ARALIK 2017 TARİHLİ ÖZET KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 30 Eylül 2018	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2017
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		226.313.754	163.547.705
Nakit ve Nakit Benzerleri		50.320.179	14.519.064
Finansal Yatırımlar		9.503.708	8.832.334
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	4.a	214.806	39.890
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	4.b	6.297.254	4.190.446
- İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen	4.c	2.991.648	4.593.808
- Vadeli Mevduatlar	4.d	-	8.190
Ticari Alacaklar		2.515.709	1.881.888
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	19	111.959.375	97.520.756
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hesabı		28.769.172	33.055.479
Diğer Alacaklar	6	6.575.110	2.464.026
Türev Araçlar	18	11.543.758	1.812.017
Stoklar		3.493.244	2.312.094
Peşin Ödenmiş Giderler		996.554	749.214
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar		15.949	9.093
Diğer Dönen Varlıklar	13	592.923	370.559
		226.285.681	163.526.524
Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar	15	28.073	21.181
Duran Varlıklar		217.694.907	190.587.046
Finansal Yatırımlar		47.922.391	52.944.726
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	4.b	39.975.159	38.655.381
- İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen	4.c	7.947.232	14.289.345
Ticari Alacaklar		120.809	121.678
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	19	125.664.575	114.186.246
Diğer Alacaklar		1.075.956	998.184
Türev Araçlar	18	27.223.792	7.698.970
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	7	6.324.884	6.439.214
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller		148.221	282.506
Maddi Duran Varlıklar	8	6.315.691	5.529.745
Maddi Olmayan Duran Varlıklar		2.069.110	1.690.195
- Şerefiye	10	1.159.568	873.097
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	9	909.542	817.098
Peşin Ödenmiş Giderler		23.529	23.098
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	17	661.130	552.671
Diğer Duran Varlıklar	13	144.819	119.813
TOPLAM VARLIKLAR		444.008.661	354.134.751

Bu konsolide finansal tablolar yayımlanmak üzere Yönetim Kurulu'nun 6 Kasım 2018 tarihli toplantısında onaylanmıştır. Yönetim Kurulu adına, Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO Mehmet Göçmen ile Finans Grup Başkanı Barış Oran tarafından imzalanmıştır. Genel Kurul'un konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 VE 31 ARALIK 2017 TARİHLİ ÖZET KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 30 Eylül 2018	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2017
YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		314.849.415	247.467.413
Kısa Vadeli Borçlanmalar	5	14.792.908	13.917.173
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	5	19.985.561	16.018.279
Ticari Borçlar		3.273.724	2.882.349
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	20	253.515.974	204.692.399
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar		112.175	75.997
Diğer Borçlar	6	7.970.114	5.401.108
Türev Araçlar	18	13.250.557	2.138.123
Ertelenmiş Gelirler		257.134	217.393
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	17	63.729	802.451
Kısa Vadeli Karşılıklar		848.735	651.217
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar		284.592	318.279
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	11	564.143	332.938
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	13	772.420	665.662
		314.843.031	247.462.151
Satış Amacıyla Elde Tutulan Varlıklara İlişkin Yükümlülükler	15	6.384	5.262
Uzun Vadeli Yükümlülükler		73.456.628	54.669.399
Uzun Vadeli Borçlanmalar	5	42.894.042	25.322.315
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	20	16.227.541	23.664.909
Diğer Borçlar	6	1.231.322	1.541.534
Türev Araçlar	18	12.250.941	3.375.454
Ertelenmiş Gelirler		140.606	143.793
Uzun Vadeli Karşılıklar		437.302	416.977
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar		432.096	412.364
- Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar	11	5.206	4.613
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	17	217.478	149.352
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	13	57.396	55.065
ÖZKAYNAKLAR		55.702.618	51.997.939
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	14	28.780.512	26.591.788
Ödenmiş Sermaye	14	2.040.404	2.040.404
Sermaye Düzeltme Farkları		3.426.761	3.426.761
Paylara İlişkin Primler	14	22.237	22.237
Geri Alınmış Paylar (-)	14	(190.470)	(190.470)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak			
Birikmiş Kar ya da Zarar		(72.631)	(76.380)
- Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları/(Kayıpları)		(72.631)	(76.380)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak		(453.064)	64.615
Birikmiş Kar ya da Zarar			
- Yabancı Para Çevrim Farkları	14	1.636.778	724.660
- Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları	14	(582.871)	(349.708)
- Yeniden Değerleme ve Sınıflandırma Kazançları/(Kayıpları)	14	(1.506.971)	(310.337)
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	14	1.038.882	1.032.916
Geçmiş Yıllar Karları		19.567.435	16.790.619
Net Dönem Karı		3.400.958	3.481.086
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		26.922.106	25.406.151
TOPLAM KAYNAKLAR		444.008.661	354.134.751

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur .

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2018 VE 2017 DÖNEMLERİNE AİT ÖZET KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2018	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2017	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Temmuz- 30 Eylül 2018	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Temmuz- 30 Eylül 2017
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER					
Hasılat (net)	3	11.755.194	10.000.847	4.410.668	3.639.408
Satışların Maliyeti (-)	3	(9.200.174)	(7.879.380)	(3.413.296)	(2.863.888)
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar		2.555.020	2.121.467	997.372	775.520
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler	3	26.797.896	19.706.451	9.696.389	6.894.899
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	3	(16.164.952)	(10.459.136)	(5.948.928)	(3.765.679)
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar		10.632.944	9.247.315	3.747.461	3.129.220
BRÜT KAR		13.187.964	11.368.782	4.744.833	3.904.740
Genel Yönetim Giderleri (-)		(4.898.831)	(3.850.715)	(1.591.865)	(1.315.218)
Pazarlama Giderleri (-)		(1.461.534)	(1.252.614)	(512.147)	(431.083)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)		(10.066)	(6.971)	(3.081)	(2.375)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler		1.567.803	527.876	763.706	109.176
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)		(1.064.350)	(362.932)	(631.712)	(84.189)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	7	535.465	244.390	166.245	173.209
FAALİYET KARI		7.856.451	6.667.816	2.935.979	2.354.260
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	8	734.748	73.198	4.040	36.213
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)		(8.931)	(761)	750	(115)
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		8.582.268	6.740.253	2.940.769	2.390.358
Finansman Gelirleri	16	138.101	120.429	130.206	6.690
Finansman Giderleri (-)	16	(792.860)	(443.865)	(465.322)	(138.891)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI		7.927.509	6.416.817	2.605.653	2.258.157
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri					
Dönem Vergi Gideri		(1.326.369)	(1.024.325)	(477.524)	(223.438)
Ertelenmiş Vergi Geliri /(Gideri)	17	(264.368)	(218.743)	(55.399)	(201.232)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLERDEN DÖNEM KARI		6.336.772	5.173.749	2.072.730	1.833.487
DURDURULAN FAALİYETLER					
Durdurulan Faaliyetler Vergi Sonrası Dönem Karı	15	129	6.291	102	10.044
DÖNEM KARI		6.336.901	5.180.040	2.072.832	1.843.531
DÖNEM KARININ DAĞILIMI					
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		2.935.943	2.839.948	893.560	963.009
- Ana Ortaklık Payları		3.400.958	2.340.092	1.179.272	880.522
Pay başına kazanç					
- bin adet adi hisse senedi (TL)		16,68	11,47	5,79	4,33
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç					
- bin adet adi hisse senedi (TL)		16,68	11,44	5,78	4,28

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2018 VE 2017 HESAP DÖNEMLERİNE AİT ÖZET KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2018	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2017	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Temmuz- 30 Eylül 2018	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Dipnot					
DÖNEM KARI		6.336.901	5.180.040	2.072.832	1.843.531
DİĞER Kapsamlı Gelir/(Gider):					
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		9.714	(425)	3.644	1.029
Aktüeryal (kayıp)/kazanç	17	11.126	(4.127)	3.667	(947)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların gider kapsamlı gelir/(giderlerindeki) paylar, vergi sonrası		(1.412)	3.702	(23)	1.976
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		(967.292)	764.452	(162.540)	(97.334)
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider), vergi sonrası	17	(2.399.061)	548.619	(543.237)	(197.726)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	17	2.183.932	268.413	1.446.675	107.669
Nakit akışı riskinden korunma araçları, vergi sonrası	17	165.871	(62.439)	(428.827)	(40.410)
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar), vergi sonrası	17	(611.471)	(118.989)	(412.740)	(41.242)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelir/(giderlerinden) paylar, vergi sonrası		(306.563)	128.848	(224.411)	74.375
DİĞER KAPSAMLI GELİR/(GİDER) (VERGİ SONRASI)		(957.578)	764.027	(158.896)	(96.305)
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		5.379.323	5.944.067	1.913.936	1.747.226
TOPLAM KAPSAMLI GELİRİN DAĞILIMI					
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		2.550.147	3.253.462	958.505	899.587
- Ana Ortaklık Payları		2.829.176	2.690.605	955.431	847.639

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2018 VE 2017 HESAP DÖNEMLERİNE AİT ÖZET KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Kar veya Zararda Yeniden													
	Sınıflandırılmayacak				Sınıflandırılacak									
					Birikmiş Diğer Kapsamlı									
	Gelirler ve Giderler				Gelirler ve Giderler									
Sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları	Geri Alınmış Paylar (-)	Paylara ilişkin primler	Aktüeryal (kayıp) / kazanç	Yabancı para çevrim farkları	Riskten Korunma Fonları	Değer artış fonları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar	
1 Ocak 2017 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(59.814)	499.438	(323.312)	(444.676)	929.750	14.585.848	2.660.131	23.146.297	21.661.046	44.807.343
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	97.891	2.562.240	(2.660.131)	-	-	-
Temettü (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(424.786)	-	(424.786)	(637.813)	(1.062.599)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	583	112.434	5.051	232.445	-	-	2.340.092	2.690.605	3.253.462	5.944.067
30 Eylül 2017 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(59.231)	611.872	(318.261)	(212.231)	1.027.641	16.723.302	2.340.092	25.412.116	24.276.695	49.688.811
1 Ocak 2018 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(76.380)	724.660	(349.708)	(310.337)	1.032.916	16.790.619	3.481.086	26.591.788	25.406.151	51.997.939
Muhasebe politikalarında yapılan değişikliklerin etkisi	-	-	-	-	-	-	-	57.591	-	(43.869)	-	13.722	29.183	42.905
1 Ocak 2018 itibarıyla yeniden düzenlenmiş bakiye	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(76.380)	724.660	(349.708)	(252.746)	1.032.916	16.746.750	3.481.086	26.605.510	25.435.334	52.040.844
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	19.837	3.461.249	(3.481.086)	-	-	-
Temettü (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(639.523)	-	(639.523)	(991.885)	(1.631.408)
Diğer (**)	-	-	-	-	696	-	-	(435)	(13.871)	15.765	-	2.155	-	2.155
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle işlemler (***)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(16.806)	-	(16.806)	(71.490)	(88.296)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	3.053	912.118	(233.163)	(1.253.790)	-	-	3.400.958	2.829.176	2.550.147	5.379.323
30 Eylül 2018 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(72.631)	1.636.778	(582.871)	(1.506.971)	1.038.882	19.567.435	3.400.958	28.780.512	26.922.106	55.702.618

(*) Holding tarafından 1 TL nominal değerli pay başına ödenen temettü brüt 0,30 TL'dir (2017: 0,20 TL).

(**) Grup'un iş ortaklıklarından Enerjisa Enerji A.Ş. 8 Şubat 2018 tarihinde %20'lik pay ile halka arz edilmiştir.

(***) 2018 yılı Nisan ayında Grup'un bağlı ortaklıklarından Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin %5,11 sermayesine tekabül eden 6.908.992 lot pay, 1 lot 12,78 Tam TL fiyattan satın alınmıştır.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2018 VE 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2018	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2017
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı		7.927.509	6.416.817
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası (karı) / zararı		129	6.291
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakitin faaliyet karı ile mutabakatına yönelik düzeltmeler:			
Amortisman ve itfa payları	3	608.895	478.130
Kredi risk karşılıkları	19	5.342.716	1.361.479
Türev araçların makul değer değişikliği		(9.412.691)	(995.849)
Faiz ve kur gelirleri		(6.501.515)	(1.469.451)
Faiz giderleri		688.843	95.667
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		114.579	68.009
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller değer düşüklüğü/(değer artışı)	3	(6.064)	1.389
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve yatırım amaçlı menkul kıymetler satış karı		(578.564)	(66.223)
İş ortaklıkları ve iştirak kazancı		(535.465)	(244.390)
İş ortaklıkları hisse satış geliri		(144.538)	-
Stok değer düşüklüğü karşılığı/(iptalleri)		2.243	(10.542)
Şüpheli alacak giderleri		77.378	(415)
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler		1.594.893	248.994
Diğer		1.459	3.931
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		(820.193)	5.893.837
Ticari alacaklardaki değişim		(632.127)	(396.433)
Stoklardaki değişim		(1.089.827)	(284.669)
Diğer alacaklar ve diğer dönen varlıklardaki değişim		(4.676.243)	(244.630)
Ticari borçlardaki değişim		330.063	21.442
Diğer borçlar ve yükümlülüklerdeki değişim		2.483.116	1.110.317
Satış amacıyla elde tutulan duran varlıkların işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		(5.770)	(8.202)
Finans bölümündeki işletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklikler:			
Menkul kıymetlerdeki değişim		(175.170)	7.580
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklardaki değişim		(27.893.286)	(17.997.719)
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlardaki değişim		40.788.895	10.688.486
T.C. Merkez Bankası hesabı		2.585.402	1.973.460
Ödenen vergi	17	(1.287.648)	(1.100.207)
Ödenen kıdem tazminatı		(89.686)	(55.125)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) nakit		9.517.526	(391.863)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımı:			
Yatırım harcamaları	3	(1.060.072)	(690.348)
Satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlık satımı/(alımı)		250.003	(3.387.854)
Bağlı ortaklık hisse alımından dolayı nakit çıkışı		(572.296)	-
Bağlı ortaklık alımı sebebiyle maddi duran varlık girişleri		-	-
İş ortaklığı halka arzından sağlanan nakit		738.168	-
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve satış amacıyla elde tutulan varlıkların satışından sağlanan nakit		965.112	70.095
Alınan temettüleri		453.355	325.206
İş ortaklıklarına sermaye arttırımı		(714.000)	-
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) net nakit		60.270	(3.682.901)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı:			
Finansal borçlardaki değişim		21.539.276	3.100.325
Ödenen temettü		(639.523)	(424.786)
Kontrol gücü olmayan paylara ödenen temettü		(991.885)	(637.813)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan net nakit		19.907.868	2.037.726
Döviz kurundaki değişimin nakit ve nakde eşdeğer varlıklar üzerindeki etkisi		4.598.984	410.420
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış/(azalış)		34.084.648	(1.626.618)
Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri (*)		9.975.545	7.235.675
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri		44.060.193	5.609.057

(*) Cari dönemde nakit ve nakit benzerleri 17.241 TL faiz reeskontu içermektedir (31 Aralık 2017: 1.679 TL). Cari dönemde dönem başındaki bloke mevduat 4.541.840 TL, dönem sonundaki bloke mevduat ise 6.242.745 TL'dir (30 Eylül 2017: Sırasıyla; 5.356.843 TL ve 3.863.309 TL'dir).

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ("Holding") 1967 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu ağırlıklı olarak finans, üretim ve ticaret gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren şirketlerin idare ve koordinasyonunu sağlamaktır. Holding Türkiye'de tescil edilmiştir. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla çalışan personel sayısı alt işveren dahil 63.518'dir (31 Aralık 2017: 63.152). Holding merkezi aşağıdaki adreste bulunmaktadır:

Sabancı Center, 4. Levent, İstanbul, Türkiye.

Holding, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1997 yılından beri Borsa İstanbul'da ("BİST") (eski adıyla İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ("İMKB")) işlem görmektedir. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla Grup'un hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Dipnot 14):

	(%)
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07
Serra Sabancı	7,21
Suzan Sabancı Dinçer	6,94
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94
Diğer	64,84
	100,00

Holding, Bağlı Ortaklıkları, İş Ortaklıkları ve İştirakleri birlikte "Grup" olarak adlandırılmıştır. Holding, Sabancı Ailesi tarafından yönetilmektedir.

Bağlı Ortaklıklar

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla konsolide edilen Bağlı Ortaklıkların faaliyet konusu ve konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda Bağlı Ortaklıkların faaliyette bulunduğu endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Çalışan sayıları
Akbank T.A.Ş. ("Akbank")	BİST	Bankacılık	Bankacılık	17.209
Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş. ("Carrefoursa")	BİST	Ticaret	Perakende	11.877
Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. ("Teknosa")	BİST	Ticaret	Perakende	2.409
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Çimsa")	BİST	Çimento	Çimento	2.539
Kordsa Teknik Tekstil Anonim Şirketi ("Kordsa")	BİST	Lastik takviye	Sanayi	4.112
Temsa Global Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Temsa")	-	Otomotiv	Sanayi	1.641
Yünsa Yünlü Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Yünsa")	BİST	Tekstil	Sanayi	1.147
Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. ("Exsa")	-	Ticaret	Diğer	7
Ankara Enternasyonal Otelcilik A.Ş. ("AEO")	-	Turizm	Diğer	1
Tursa Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş. ("Tursa")	-	Turizm	Diğer	3
Bimsa Uluslararası İş, Bilgi ve Yönetim Sistemleri A.Ş. ("Bimsa")	-	Bilgi işlem sistemi ticareti	Diğer	166

Bağlı ortaklıklar, Türkiye'de kurulmuştur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması amaçlı olarak hazırlanan Dipnot 3'te Holding'e ilişkin bilgiler "Diğer" grubu içerisinde gösterilmiştir.

İş Ortaklıkları

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İş Ortaklıklarının faaliyet konuları ve faaliyette bulundukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İş Ortaklıkları	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan sayıları
Aksigorta A.Ş. ("Aksigorta")	BİST	Sigorta	Sigortacılık	Ageas	668
Avivasa Emeklilik ve Hayat A.Ş. ("Avivasa")	BİST	Bireysel Emeklilik ve sigorta	Sigortacılık	Aviva	1.598
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Brisa")	BİST	Lastik	Sanayi	Bridgestone	2.313
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Akçansa")	BİST	Çimento	Çimento	Heidelberg	2.473
Enerjisa Enerji A.Ş. ("Enerjisa Enerji") (*)	BİST	Enerji	Enerji	E.ON SE	10.794
Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. ("Enerjisa Üretim") (*)	-	Enerji	Enerji	E.ON SE	677
Temsa İş Makinaları	-	Otomotiv	Sanayi	Marubeni	258

İş ortaklıkları Türkiye'de kurulmuştur.

(*) Almanya'da kurulu E.ON SE ile %50'ser pay sahibi olunan Enerjisa Enerji A.Ş., bünyesinde bulunan enerji üretim, enerji toptan satış ve doğalgaz toptan satış faaliyetlerinde bulunan şirketlerini kısmi bölünme yoluyla yeni kurulan Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. bünyesine taşımıştır. Yeni şirket kurma yöntemiyle gerçekleştirilen bölünme işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Kısmi bölünme işleminin tamamlanması sonucunda, Enerjisa Enerji A.Ş. bünyesinde sadece elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini yürüten şirketler kalmıştır. Enerjisa Enerji A.Ş. 8 Şubat 2018 tarihi itibarıyla, Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamıştır.

İştirakler

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İştiraklerin faaliyet konuları ve faaliyette bulundukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İştirakler	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan sayıları
Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütün San. ve Tic. A.Ş. (Philsa)	-	Tütün ürünleri üretim	Sanayi	Philip Morris	3.135
Philip Morris Sabancı Pazarlama Satış A.Ş. ("Philip Morrissa")	-	Tütün ürünleri pazarlama ve satış	Sanayi	Philip Morris	

Çalışan sayıları Philsa ve Philip Morrissa toplam rakamlarıdır.

İştirakler, Türkiye'de kurulmuştur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 *Sunuma İlişkin Temel Esaslar*

2.1.1 *TMS'ye Uygunluk Beyanı*

Sabancı Holding ve Türkiye'de kayıtlı olan Bağlı Ortaklıkları ve İş Ortaklıkları ve İştirakleri, kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu'na ("TTK"), vergi mevzuatına, T.C. Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı'na, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") tarafından yürürlüğe konulan Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve yine BDDK tarafından muhasebe ve finansal raporlama esaslarına ilişkin yayımlanan diğer yönetmelik, açıklama ve genelgelere ve Sigorta Murakabe Kanunu ve Sigorta Mevzuatı'na uygun olarak Türk Lirası cinsinden hazırlamaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar'ın kanuni finansal tabloları faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğ'in 5'inci Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar ("TMS") esas alınmıştır.

Ayrıca, konsolide finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan formatlara ve KGK tarafından 2 Haziran 2016 tarihinde yayınlanan "TMS Taksonomi Hakkında Duyuru" ya uygun olarak sunulmuştur. Finansal tablolar, makul değerleri ile gösterilen finansal varlık ve yükümlülükler dışında, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihi maliyetin belirlenmesinde, genellikle varlıklar için ödenen tutarın gerçeğe uygun değeri esas alınmaktadır.

Kullanılan Para Birimi

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket'in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

2.1.2 *Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları*

(a) 2018 yılından itibaren geçerli olup, Grup'un konsolide finansal tablolarını etkilemeyen standartlar, mevcut standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

Bulunmamaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları (devamı)

(b) 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

TFRS 9, “Finansal araçlar”; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39’un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şu anda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir.

TFRS 15, “Müşteri sözleşmelerinden hasılat”; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika’da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.

TFRS 15, “Müşteri sözleşmelerinden hasılat” standardındaki değişiklikler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asıl midir yoksa aracı mıdır değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir.

TFRS 4, “Sigorta Sözleşmeleri” standardındaki değişiklikler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 4’de yapılan değişiklik sigorta şirketleri için ‘örtülü yaklaşım (overlay approach)’ ve ‘erteleme yaklaşımı (deferral approach)’ olarak iki farklı yaklaşım sunmaktadır. Buna göre:

- Sigorta sözleşmeleri tanzim eden tüm şirketlere yeni sigorta sözleşmeleri standardı yayımlanmadan önce TFRS 9 uygulandığında ortaya çıkabilecek olan dalgalanmayı kar veya zararda muhasebeleştirmek yerine diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirme seçeneğini sağlamaktadır.
- Faaliyetleri ağırlıklı olarak sigorta ile bağlantılı olan şirketlere isteğe bağlı olarak 2021 yılına kadar geçici olarak TFRS 9’u uygulama muafiyeti getirecektir. TFRS 9 uygulamayı erteleyen işletmeler hali hazırda var olan TMS 39, ‘Finansal Araçlar’ standardını uygulamaya devam edeceklerdir.

TMS 40, “Yatırım amaçlı gayrimenkuller” standardındaki değişiklikler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin sınıflandırılmasına ilişkin yapılan bu değişiklikler, kullanım amacıyla değişiklik olması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkullere ya da gayrimenkullerden yapılan sınıflandırmalarla ilgili netleştirme yapmaktadır. Bir gayrimenkulün kullanımının değişmesi durumunda bu gayrimenkulün ‘yatırım amaçlı gayrimenkul’ tanımlarına uyup uymadığının değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bu değişim kanıtlarla desteklenmelidir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları (devamı)

(b) 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı):

TFRS 2 ‘Hisse bazlı ödemeler’ standardındaki değişiklikler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik nakde dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçüm esaslarını ve bir ödüllendirmeyi nakde dayalıdan özkaynağa dayalıya çeviren değişikliklerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Bu değişiklik aynı zamanda bir işverenin çalışanının hisse bazlı ödemesine ilişkin bir miktarı kesmek ve bunu vergi dairesine ödemekle yükümlü olduğu durumlarda, TFRS 2’nin esaslarına bir istisna getirerek, bu ödül sanki tamamen özkaynağa dayalıymışçasına işlem görmesini gerektirmektedir.

2014-2016 dönemi yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.

- TFRS 1, “Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması”, TFRS 7, TMS 19 ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarını kaldırmıştır.
- TMS 28, “İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar”; bir iştirak ya da iş ortaklığının gerçeğe uygun değerden ölçülmesine ilişkin açıklık getirmiştir.

TFRS Yorum 22, “Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri”; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktadır.

(c) 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

TFRS 9, “Finansal araçlar’daki değişiklikler”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kaybın doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın IAS 39’dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir.

**30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL
TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları (devamı)

(c) 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler (devamı):

TMS 28, “İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar’daki değişiklikler”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Şirketlerin özkaynak metodunu uygulamadığı uzun vadeli iştirak veya müşterek yönetime tabi yatırımlarını, TFRS 9 kullanarak muhasebeleştirileceklerini açıklığa kavuşturmuştur.

TFRS 16, “Kiralama işlemleri”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, ‘Müşteri sözleşmelerinden hasılat’ standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikli kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16’ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK’nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. En azından yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında pazarlıklara neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16’ya göre biz sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir.

TFRS Yorum 23, “Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12 Gelir Vergileri standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12’ye göre değil TMS 37 ‘Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar’ standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir.

Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir.

TFRS 17, “Sigorta Sözleşmeleri”; 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4’ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları (devamı)

(c) 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler (devamı):

2015-2017 yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrası yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri içermektedir:

- TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri', kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçer.
- TFRS 11 'Müşterek Anlaşmalar', müşterek kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçmez.
- TMS 12 'Gelir Vergileri', işletme, temettülerin gelir vergisi etkilerini aynı şekilde muhasebeleştirir.
- TMS 23 'Borçlanma Maliyetleri', bir özellikli varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır hale gelmesi için yapılan her borçlanmayı, genel borçlanmanın bir parçası olarak değerlendirir.

TMS 19 'Çalışanlara Sağlanan Faydalar', planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme ile ilgili iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrasında olan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri gerektirir:

- Planda yapılan değişiklik, küçülme ve yerine getirme sonrası dönem için; cari hizmet maliyeti ve net faizi belirlemek için güncel varsayımların kullanılması;
- Geçmiş dönem hizmet maliyetinin bir parçası olarak kar veya zararda muhasebeleştirme, ya da varlık tavanından kaynaklanan etkiyle daha önce finansal tablolara alınmamış olsa bile, fazla değerdeki herhangi bir azalmanın, yerine getirmedeki bir kazanç ya da zararın finansal tablolara alınması,

2.1.3 Konsolidasyon Esasları

a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) ile (f) paragraflarında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan Holding ile Bağlı Ortaklıklarının, İş Ortaklıklarının ve İştiraklerinin (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyon kapsamı içinde yer alan şirketlerin finansal tabloları, konsolide finansal tabloların tarihi itibarıyla ve yeknesak muhasebe ilke ve uygulamaları gözetilerek Dipnot 2.1.1'de belirtilen Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun olarak hazırlanmıştır. İştiraklerin, İş Ortaklıklarının ve Bağlı Ortaklıkların faaliyet sonuçları, satın alma veya elden çıkarma işlemlerine uygun olarak söz konusu işlemlerin geçerlilik tarihlerinde dahil edilmiş veya hariç bırakılmışlardır.

b) Bağlı Ortaklıklar, Holding'in doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği şirketleri ifade etmektedir. Grup, bir şirketle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri şirket üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda şirketi kontrol etmektedir.

c) Grup'un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup'un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup'un payı olarak muhasebeleştirilir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

d) Grup'un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Şirket'in ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır (örneğin; konuyla ilgili TFRS standartları uyarınca, kar/zarara aktarılması ya da doğrudan geçmiş yıl karlarına transfer). Bağlı ortaklığın satışı sonrası kalan yatırımın kontrolünün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri, TFRS 9 *Finansal Araçlar* standardı kapsamında belirlenen başlangıç muhasebeleştirmesinde gerçeğe uygun değer olarak ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir iştirak ya da müşterek olarak kontrol edilen bir işletmedeki yatırımın başlangıç muhasebeleştirmesindeki maliyet bedeli olarak kabul edilir.

Holding, %50 altında etkin ortaklık payına sahip olduğu şirketleri, kendi ve diğer Bağlı Ortaklıkları'nın sahip oldukları hisselerle ait oy hakları ile Sabancı Ailesi Üyeleri ve sadece bu aile üyeleri tarafından kontrol edilen şirketlere ait hisselerin oy haklarının birlikte etkin bir şekilde kullanılması sonucu, mali ve işletme politikalarını Holding'in kontrol etme gücüne sahip olmasından dolayı bağlı ortaklık olarak değerlendirmiştir. Sabancı Ailesi Üyeleri, Holding'e sahip oldukları şirketlerdeki oy haklarını vermek suretiyle kontrol etme yetkisi tanımaktadır. Sabancı Ailesi Üyeleri'nin sahip olduğu hisselerle düşen paylar, kontrol gücü olmayan paylar olarak gösterilmiştir.

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Bağlı Ortaklıklar, sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan		Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan	
	doğrudan ve dolaylı	Etkin ortaklık	doğrudan ve dolaylı	Etkin ortaklık
	pay	payı	pay	payı
Bağlı ortaklıklar	(%)	(%)	(%)	(%)
AEO	76,85	76,85	76,85	76,85
Akbank	40,75	40,75	40,75	40,75
Bimsa	100,00	100,00	100,00	100,00
Çimsa (*)	63,52	58,10	58,41	53,00
Exsa (*)	61,68	47,90	61,68	46,23
Kordsa	71,11	71,11	71,11	71,11
Teknosa	60,28	60,28	60,28	60,28
Temsa	48,71	48,71	48,71	48,71
Tursa	100,00	100,00	100,00	100,00
Yünsa	57,88	57,88	57,88	57,88
Carrefoursa	50,61	50,61	50,61	50,61

(*) 2018 yılı Nisan ayında Grup'un bağlı ortaklıklarından Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin %5,11 sermayesine tekabül eden 6.908.992 lot pay, 1 lot 12,78 TL fiyattan satın alınmıştır. Grup'un bağlı ortaklıklarından Exsa'da bulunan etkin ortaklık payı, Çimsa'nın Exsa hisselerinin %32,88'ine sahip olması nedeniyle %46,23'ten %47,90'a yükselmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

Bağlı Ortaklıklara ait bilançolar ve kar veya zarar tabloları, tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup Holding ve Bağlı Ortaklıklarının sahip olduğu payların kayıtlı değeri, ilgili özkaynaktan mahsup edilmektedir. Holding ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Holding'in ve Bağlı Ortaklıklarının, Bağlı Ortaklıklarda sahip olduğu hisselerin finansman maliyeti ile bu hisselerle ait temettüleri, sırasıyla, özkaynaktan ve ilgili dönem gelirinden çıkarılmıştır.

Bağlı Ortaklıklar, kontrolün Grup'a geçtiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamına alınmakta olup kontrolün sona erdiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamından çıkartılmaktadırlar. Bağlı Ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında kontrol gücü olmayan paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kar veya zarar tablosunda sırasıyla kontrol gücü olmayan pay ve kontrol gücü olmayan kar/zarar olarak gösterilmektedir. Sabancı Ailesi, Sabancı Ailesi tarafından kurulmuş olan Sabancı Vakfı ve Akbank çalışanları için kurulmuş olan Akbank Tekaüt Sandığı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olan bazı Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin sermayelerinde paya sahiptirler. Bu pay, konsolide finansal tablolarda kontrol gücü olmayan pay olarak dikkate alınmış ve konsolide finansal tablolarda Holding'in hissedarlarına isabet eden net varlıklar ve dönem karına dahil edilmemiştir.

e) İş ortaklığı - Holding'in müşterek anlaşmaya konu olan faaliyetler sonucu oluşan net varlıklar üzerinde haklarının bulunması durumunda, konsolide finansal tablolarda iş ortaklığına konu olan net varlıklar özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilir.

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihli İş Ortaklıklarında sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan		Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan	
	doğrudan ve dolaylı pay (%)	Etkin ortaklık payı (%)	doğrudan ve dolaylı pay (%)	Etkin ortaklık payı (%)
İş Ortaklıkları				
Akçansa	39,72	39,72	39,72	39,72
Aksigorta	36,00	36,00	36,00	36,00
Avivasa	40,00	40,00	40,00	40,00
Brisa	43,63	43,63	43,63	43,63
Enerjisa Enerji (*)	40,00	40,00	50,00	50,00
Enerjisa Üretim	50,00	50,00	50,00	50,00
Temsa Mısır	73,75	73,75	73,75	73,75
Temsa İş Makinaları	51,00	24,84	51,00	24,84

(*) Grup'un iş ortaklıklarından Enerjisa Enerji A.Ş. 8 Şubat 2018 tarihinde halka arz edilmiştir. Halka arz sonrası Grup'un Şirket üzerindeki payı %40'a düşmüştür.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

İş Ortaklıklarına ilişkin yatırımlar özkaynaktan pay alma yöntemi ile konsolide edilmiştir. İş Ortaklıklarının sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

f) İştiraklerdeki yatırımlar özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmiştir. Bunlar, Grup'un şirket faaliyetleri üzerinde kontrol yetkisine sahip bulunmamakla birlikte önemli etkiye sahip olduğu kuruluşlardır. Grup ile İştirak arasındaki işlemlerden doğan gerçekleşmemiş karlar, Grup'un İştirakteki payı ölçüsünde düzeltilmiş olup, gerçekleşmemiş zararlar da, işlem, transfer edilen varlığın değer düşüklüğüne uğradığını göstermiyor ise, düzeltilmiştir. Grup, İştirakleri ile ilgili olarak söz konusu doğrultuda bir yükümlülük altına girmemiş veya bir taahhütte bulunmamıştır.

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla İştirakler'de sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

Holding ve bağlı ortaklıkları tarafından sahip olunan etkin ortaklık payı (%)	
İştirakler	(%)
Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütün San. ve Tic. A.Ş. ("Philsa")	25,00
Philip Morris Sabancı Pazarlama Satış A.Ş. ("Philip Morrisa")	24,75

İştiraklerin sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

g) Grup'un üzerinde önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen; teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen ve makul değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar, varsa değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra, maliyet bedelleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören ve makul değeri güvenilir bir şekilde belirlenebilen satılmaya hazır finansal varlıklar makul değerleri ile muhasebeleştirilmektedirler.

2.1.4 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirme amacı olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olması durumlarında net olarak gösterilirler.

2.1.5 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Konsolide Finansal Tabloların Yeniden Düzenlenmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır. Grup, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla konsolide bilançosunu 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide bilançosu ile; 30 Eylül 2018 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide kar veya zarar tablosunu ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide kar veya zarar tablosu ile, 1 Ocak - 30 Eylül 2018 hesap dönemine ait nakit akış tablosu, özkaynaklar değişim ve diğer kapsamlı gelir tablolarını ise, 1 Ocak - 30 Eylül 2017 hesap dönemine ait ilgili dönem konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.5 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Konsolide Finansal Tabloların Yeniden Düzenlenmesi (devamı)

TFRS 15 “Müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılat” standardına ilk geçiş

Grup, TMS 18’in yerini alan TFRS 15 “Müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılat” standardını kümülatif etki metoduyla ilk uygulama tarihi olan 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla muhasebeleştirmiştir. Bu yöntem ile Grup, TFRS 15 standardına ilk geçişe ilişkin kümülatif etkiyi ilk uygulama tarihindeki geçmiş yıl karlarına kaydetmiştir. Bu nedenle geçmiş yıllara ait konsolide finansal tabloların yeniden düzenlenmesine gerek kalmamış, söz konusu finansal tablolar TMS 18’e uygun olarak sunulmuştur. Standardın geçiş etkisi kolaylaştırılmış metoda göre muhasebeleştirmiştir. Bu geçiş yöntemi uyarınca Grup, bu standardı sadece ilk uygulama tarihi olan 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla tamamlanmamış sözleşmeler için hesaplamış ve hesaplanan kümülatif etkiyi açılış özkaynaklarına kaydetmiştir.

TFRS 9 “Finansal araçlar” standardına ilk geçiş

Grup, TMS 39’un yerini alan TFRS 9 “Finansal araçlar” standardını ilk uygulama tarihi olan 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla uygulamıştır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şu anda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir. Standardın geçiş etkisi kolaylaştırılmış metoda göre muhasebeleştirmiştir. Bu yöntem ile Grup, TFRS 9 standardına ilk geçişe ilişkin kümülatif etkiyi ilk uygulama tarihindeki açılış özkaynaklarına kaydetmiştir. Bu nedenle geçmiş yıllara ait konsolide finansal tabloların yeniden düzenlenmesine gerek kalmamış, söz konusu finansal tablolar TMS 39’a uygun olarak sunulmuştur.

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup’un konsolide finansal tablolarına ilişkin herhangi bir muhasebe politika ve tahminlerinde değişiklik olmamıştır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak düzeltilir ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup’un cari yıl içerisinde tespit ettiği önemli bir muhasebe hatası olmamıştır.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar (devamı)

Konsolide finansal tabloların Türkiye Muhasebe Standartları’na göre hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştirikleri dönem kar veya zarar tablosunda yansıtılmaktadırlar. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak, net dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır.

2.2.1 Finansal varlıklara ilişkin açıklamalar:

Grup, finansal varlıklarını “Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar”, “Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar” veya “İtfa Edilmiş Maliyeti ile Ölçülen Finansal Varlıklar” olarak sınıflandırmakta ve muhasebeleştirmektedir. Söz konusu finansal varlıklar, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından 19 Ocak 2017 tarihli ve 29953 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan finansal araçların sınıflandırılması ve ölçümüne ilişkin “TFRS 9 Finansal Araçlar” standardının üçüncü bölümünde yer alan “Finansal Tablolara Alma ve Finansal Tablo Dışı Bırakma” hükümlerine göre kayıtlara alınmakta veya çıkarılmaktadır. Finansal varlıklar ilk kez finansal tablolara alınması esnasında gerçeğe uygun değerinden ölçülmektedir. “Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar” dışındaki finansal varlıkların ilk ölçümünde işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilmekte veya gerçeğe uygun değerden düşülmektedir. Grup, finansal bir varlığı sadece finansal araca ilişkin sözleşme hükümlerine taraf olduğunda finansal durum tablosuna almaktadır. Finansal bir varlığın ilk kez finansal tablolara alınması sırasında, Banka yönetimi tarafından belirlenen iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri dikkate alınmaktadır. Banka yönetimi tarafından belirlenen iş modeli değiştirildiğinde, bu değişiklikten etkilenen tüm finansal varlıklar yeniden sınıflandırılmakta ve yeniden sınıflandırma ileriye yönelik olarak uygulanmaktadır. Bu tür durumlarda, daha önce finansal tablolara alınmış olan kazanç, kayıp veya faizler için herhangi bir düzeltme yapılmamaktadır.

a. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar’a Yansıtılan Finansal Varlıklar:

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, sözleşmeye bağlı nakit akışlarını tahsil etmek için elde tutmayı amaçlayan iş modeli ile sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve satılmasını amaçlayan iş modeli dışında kalan diğer model ile yönetilen finansal varlıklar ile finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açmaması durumunda; piyasada kısa dönemde oluşan fiyat ve benzeri unsurlardaki dalgalanmalardan kâr sağlamak amacıyla elde edilen, veya elde edilme nedeninden bağımsız olarak, kısa dönemde kâr sağlamaya yönelik bir portföyün parçası olan finansal varlıklardır. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben de gerçeğe uygun değerleri ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kâr/zarar hesaplarına dahil edilmektedir.

**30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL
TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar(devamı)

2.2.1 Finansal varlıklara ilişkin açıklamalar (devamı):

b. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar:

Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulmasına ek olarak finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumlarında finansal varlık, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyetlerine işlem maliyetlerinin eklenmesi ile kayda alınmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar kayda alınmalarını takiben gerçeğe uygun değeriyle değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan menkul değerlerin etkin faiz yöntemi ile hesaplanan faiz gelirleri ile sermayede payı temsil eden menkul değerlerin temettü gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri ile itfa edilmiş maliyetleri arasındaki fark yani "Gerçekleşmemiş kâr ve zararlar" ise ilgili finansal varlığa karşılık gelen değer tahsili, varlığın satılması, elden çıkarılması veya zafiyete uğraması durumlarından birinin gerçekleşmesine kadar dönemin gelir tablosuna yansıtılmamakta ve özkaynaklar altındaki "Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler" hesabında izlenmektedir. Söz konusu menkul değerlerin tahsil edildiğinde veya elden çıkarıldığında özkaynak içinde yansıtılan birikmiş gerçeğe uygun değer farkları gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflanan sermayede payı temsil eden menkul değerler teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmesi ve/veya gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde belirlenebilmesi durumunda gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmekte, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmemesi ve gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde belirlenememesi durumunda, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra maliyet bedelleri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır.

İlk defa finansal tablolara almada işletme, ticari amaçla elde tutulmayan bir özkaynak aracına yapılan yatırımın gerçeğe uygun değerindeki sonraki değişikliklerin diğer kapsamlı gelire sunulması konusunda, geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir. Bu tercihin yapılması durumunda, söz konusu yatırımdan elde edilen temettüler, kâr veya zarar olarak finansal tablolara alınır.

c. İtfa Edilmiş Maliyeti ile Ölçülen Finansal Varlıklar:

Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda finansal varlık itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan elde etme maliyet bedellerine işlem maliyetlerinin eklenmesi ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi" kullanılarak "İtfa edilmiş maliyeti" ile ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Grubun gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan ve itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen menkul kıymet portföylerinde tüketici fiyatlarına ("TÜFE") endeksli tahviller bulunmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar(devamı)

2.2.1 Finansal varlıklara ilişkin açıklamalar (devamı):

c. İtfa Edilmiş Maliyeti ile Ölçülen Finansal Varlıklar (devamı):

Söz konusu kıymetler reel kupon oranları ve ihraç tarihindeki referans enflasyon endeksi ile tahmini enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanan endeks baz alınarak etkin faiz yöntemine göre değerlendirilmekte ve muhasebeleştirilmektedir. Bu kıymetlerin fiili kupon ödeme tutarlarının hesaplamasında kullanılan referans endeksler iki ay öncesinin TÜFE’sine göre oluşturulmaktadır. Banka tahmini enflasyon oranını da buna paralel olarak belirlemektedir. Kullanılan tahmini enflasyon oranı, yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir. Sene sonlarında ise reel enflasyon oranı kullanılmaktadır.

d. Türev Finansal Varlıklar:

Grubun türev işlemlerini ağırlıklı olarak yabancı para swapları ve faiz swapları, çapraz para swapları, para opsiyonları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri oluşturmaktadır. Grubun türev ürünleri “TFRS 9 Finansal Araçlar” (“TFRS 9”) gereğince “Türev Finansal Varlıkların Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar Zarara Yansıtılan” veya “Türev Finansal Varlıkların Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan” olarak sınıflandırılmaktadır.

Türev işlemlerden doğan alacak ve yükümlülük sözleşme tutarları üzerinden nazım hesaplara kaydedilmektedir. Türev işlemler kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilmektedir.

Türev işlemler sınıflandırılmalarına uygun olarak, gerçeğe uygun değerinin pozitif olması durumunda “Türev Finansal Varlıkların Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar Zarara Yansıtılan Kısmı” veya “Türev Finansal Varlıkların Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Kısmı” içinde, negatif olması durumunda ise “Türev Finansal Yükümlülüklerin Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar Zarara Yansıtılan Kısmı” veya “Türev Finansal Yükümlülüklerin Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Kısmı” içinde gösterilmektedir. Türev finansal varlıkların gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev işlemlerin gerçeğe uygun değerinde meydana gelen farklar, gelir tablosunda ticari kâr/zarar kaleminde türev finansal işlemlerden kâr/zarar altında muhasebeleşmektedir. Türev araçların gerçeğe uygun değeri, piyasada oluşan rayiç değerleri dikkate alınarak veya indirgenmiş nakit akımı modelinin kullanılması suretiyle hesaplanmaktadır.

e. Krediler:

Krediler, sabit veya belirlenebilir nitelikte ödemeleri olan ve aktif bir piyasada kote olmayan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyet bedellerine işlem maliyetlerinin eklenmesi ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi” kullanılarak itfa edilmiş bedelleri ile ölçülmektedir. Grubun tüm kredileri “İtfa Edilmiş Maliyetiyle Ölçülenler” hesabında izlenmektedir.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar(devamı)

2.2.1 Finansal varlıklara ilişkin açıklamalar (devamı):

f. Beklenen Zarar Karşılıklarına İlişkin Açıklamalar:

Grup, itfa edilmiş maliyetiyle ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıkları için beklenen zarar karşılığı ayırmaktadır.

22 Haziran 2016 tarih ve 29750 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olan “Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” uyarınca Grup 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren değer düşüklüğü karşılıklarını TFRS 9 hükümlerine uygun olarak ayırmaya başlamıştır. Bu çerçevede 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla ilgili mevzuat çerçevesinde ayrılan kredi karşılıkları ayırma yöntemi, TFRS 9’un uygulanmaya başlanması ile beklenen kredi zararları modeli uygulanarak değiştirilmiştir. Beklenen kredi zararları tahmini tarafsız, olasılıklara göre ağırlıklandırılmış ve geçmiş olaylar, mevcut şartlar ve gelecekteki ekonomik şartlara ilişkin tahminler hakkında desteklenebilir bilgiler içermektedir.

g. TFRS 9 Finansal Araçlar Standartına İlişkin Açıklamalar:

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından 19 Ocak 2017 tarihli ve 29953 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan finansal araçların sınıflandırılması ve ölçümü ile alakalı “TFRS 9 Finansal Araçlar” standardı 1 Ocak 2018 tarihinden geçerli olmak üzere “TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” standardının yerine uygulanmaktadır. TFRS 9 standardı, finansal araçların sınıflandırılması ve ölçümü, finansal varlıklar için hesaplanacak beklenen zarar karşılığı ve finansal riskten korunma muhasebesi için yeni ilkeler ortaya koymaktadır.

Finansal araçların sınıflandırılması ve ölçümü

TFRS 9 standardına göre finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü, finansal varlığın yönetildiği iş modeline ve sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye dayalı nakit akışlarına bağlı olup olmadığına göre belirlenmektedir.

Sözleşmeye dayalı nakit akışların sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içerip içermemesi durumuna ilişkin değerlendirmeler:

Bu değerlendirme kapsamında; "Anapara", finansal varlığın ilk defa finansal tablolara alınması sırasında gerçeğe uygun değer olarak tanımlanır. "Faiz", paranın zaman değeri için, belirli bir süre zarfında anapara tutarı ile ilişkilendirilen kredi riski ve diğer temel kredi riskleri ve kar marjı için maliyetleri (örneğin likidite riski ve idari maliyetler) dikkate almaktadır. Sadece anapara ve anaparaya ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye dayalı nakit akışlarının değerlendirilmesinde, Grup, finansal varlığın sözleşmeden doğan koşullarını dikkate almaktadır. Bu değerlendirme, finansal varlığın sözleşmeden doğan nakit akışlarının zamanlamasını veya miktarını değiştirebilecek bir sözleşme şartı içerip içermediğini değerlendirmeyi içermektedir. Değerlendirmeyi yaparken Grup aşağıdakileri dikkate almaktadır.

- Nakit akışlarının miktarını ve zamanlamasını değiştirebilecek olaylar
- Kaldıraç özellikleri
- Ön ödeme ve uzatma şartları
- Grubun, spesifik varlıklardan doğan nakit akışına erişimini sınırlayan şartlar
- Paranın zaman değerini ölçerken dikkate alınması gereken özellikler (Örnek: faiz oranlarının periyodik olarak sıfırlanması).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar(devamı)

2.2.1 Finansal varlıklara ilişkin açıklamalar (devamı):

g. TFRS 9 Finansal Araçlar Standartına İlişkin Açıklamalar (devamı)

Grup tüm finansal varlıklar için yukarıda anlatılan prosedürleri uygulayarak bilanço içi sınıflandırma ve ölçme kriterlerini yerine getirmektedir. İlk defa finansal tablolara alınması sırasında, her bir finansal varlık, gerçeğe uygun değeri kar veya zarara yansıtılarak, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ya da gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırmıştır. Finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü için ise TMS 39'daki hükümlerin uygulanması büyük ölçüde değişmemektedir. Aşağıda Grubun TFRS 9'u uygulamasının etkisine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Sınıflanan finansal varlıkların TFRS 9'a geçişte finansal durum tablosunun mutabakatı:

	TFRS 9 Öncesi Defter Değeri 31 Aralık 2017	Yeniden Sınıflandırmalar	Yeniden Ölçümler	TFRS 9 Defter Değeri 1 Ocak 2018
İtfa edilmiş maliyet ile ölçülen				
Sınıflama öncesi bakiyesi (vadeye kadar elde tutulan)	18.883.153	-	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılana sınıflanan	-	(4.927.185)	-	-
Sınıflama sonrası defter değeri	-	-	-	13.955.968
Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılan				
Sınıflama öncesi bakiyesi (alım-satım amaçlı)	39.890	-	-	-
Satılmaya hazır finansal varlıklardan sınıflanan	-	84.865	-	-
Sınıflama sonrası defter değeri	-	-	-	124.755
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan				
Sınıflama öncesi bakiyesi (satılmaya hazır olanlar)	42.845.827	-	-	-
Vadeye kadar elde tutulana sınıflandırılan	-	4.927.185	-	-
Satılmaya hazır finansal varlık değerlendirme farkı	-	-	142.269	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılana sınıflanan	-	(84.865)	-	-
Sınıflama sonrası defter değeri	-	-	-	47.830.416

Grup tarafından elde tutulan bazı finansal varlıkların TFRS 9'un sınıflandırma ve ölçüm hükümlerine uygun olarak yukarıdaki gibi sınıflandırılmasının nedenleri aşağıdaki açıklanmaktadır:

1) TFRS 9 standardına göre gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılmış finansal varlıklar:

Grup, menkul kıymet portföyündeki sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi, finansal varlığın satılması amaçlı ve sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsili amaçlı elde tutulan menkul kıymetlere ilişkin yönetim modelini yeniden değerlendirmiştir. Banka, daha önce vadeye kadar elde tutulan olarak sınıflandırılmış olan ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen 4.927.185 TL tutarındaki menkul kıymetlerini, uygun yönetim modelinin; nakit akışlarının tahsili veya finansal varlığın satılması amaçlı olması nedeniyle, geçiş tarihinden itibaren gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar(devamı)

2.2.1 Finansal varlıklara ilişkin açıklamalar (devamı):

g. TFRS 9 Finansal Araçlar Standartına İlişkin Açıklamalar (Devamı)

2) TFRS 9 standardına göre gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan sermayede payı temsil eden menkul kıymetler:

Grup, daha önce satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırmış olduğu 84.865 TL tutarındaki sermayede payı temsil eden menkul kıymetini, TFRS 9'un ilk uygulama tarihinden itibaren Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılan olarak sınıflandırmıştır.

3) TFRS 9 standardına göre özkaynağa dayalı Finansal araçların sınıflandırılması:

Grup, organize piyasalarda işlem görmeyen daha önceden satılmaya hazır olarak sınıflandırılan özkaynağa dayalı finansal araçlarına yaptığı stratejik yatırımları geri dönülemez bir şekilde Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan olarak sınıflamayı seçmiştir. Söz konusu menkul kıymetler elden çıkarıldığında bunların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler kâr veya zarara yeniden sınıflandırılmayacaktır.

4) Ölçümde değişiklik olmadan kullanımdan çıkarılmış kategorilerin yeniden sınıflandırılması:

Yukarıdakilere ek olarak, aşağıdaki borçlanma araçları TMS 39 altındaki önceki kategorileri 'kullanımdan çıkarılmış' olduğu için, ölçüm esaslarında değişiklik yapılmadan TFRS 9 kapsamında yeni kategorilerde yeniden sınıflandırılmıştır.

(i) Daha önce satılmaya hazır olarak sınıflandırılanlar ve 1 Ocak 2018'den itibaren Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan olarak sınıflandırılan ve

(ii) Daha önce vadeye kadar elde tutulacak olarak sınıflandırılan ve 1 Ocak 2018'den itfa edilmiş maliyetinden ölçülen olarak sınıflandırılanlar.

5) TFRS 9 ve TFRS 15'e geçişinin özkaynak etkileri:

TFRS 9'un uygulanmasına ilişkin değişikliklerin 1 Ocak 2018 tarihli özet konsolide finansal tablolara etkisi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017 Raporlanan	TFRS 9 Etkisi	1 Ocak 2018 Yeniden Düzenlenen
Konsolide finansal durum tablosu			
Finansal Yatırımlar	61.777.060	142.269	61.919.329
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	211.707.002	(112.192)	211.594.810
Ertelenmiş Vergi Varlıkları -Net	403.319	(6.617)	396.702
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	802.451	25.795	828.246

TFRS 9 ve TFRS 15 standartlarına geçişin 1 Ocak 2018 tarihli konsolide özkaynaklara etkileri aşağıda sunulmuştur:

Bağlı Ortaklıklar TFRS 9 etkisi	49.255
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen iş ortaklıkları TFRS 9 etkisi	11.209
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen iş ortaklıkları TFRS 15 etkisi	(17.559)
Toplam konsolide özkaynaklar etkisi	42.905

**30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL
TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar(devamı)

2.2.2. Cari Dönemde Geçerli Olmayan Önceki Dönem Muhasebe Politikalarına İlişkin Açıklamalar:

“TFRS 9 Finansal Araçlar” standardı, 1 Ocak 2018 tarihinden geçerli olmak üzere “TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” Standardının yerine uygulanmaya başlanmıştır. TFRS 9 geçişi ile beraber geçerliliğini yitiren muhasebe politikalarına aşağıda yer verilmektedir. Grup finansal varlıklarını “Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar”, “Satılmaya hazır finansal varlıklar”, “Krediler ve alacaklar” veya “Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar” olarak sınıflandırmakta ve muhasebeleştirmektedir. Söz konusu finansal varlıkların alım ve satım işlemleri “Teslim tarihi”ne göre kayıtlara alınmakta ve kayıtlardan çıkarılmaktadır. Finansal varlıkların sınıflandırılması ilgili varlıkların Grup yönetimi tarafından satın alma amaçları dikkate alınarak, elde edildikleri tarihlerde kararlaştırılmaktadır.

a. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar’a Yansıtılan Finansal Varlıklar:

Bu kategorinin iki alt kategorisi bulunmaktadır: “Alım satım amaçlı olarak elde tutulan finansal varlıklar” ile ilk kayda alınma sırasında “Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan finansal varlıklar”. Alım satım amaçlı finansal varlıklar piyasada kısa dönemde oluşan fiyat ve benzeri unsurlardaki dalgalanmalardan kâr sağlama amacıyla elde edilen, veya elde edilme nedeninden bağımsız olarak, kısa dönemde kâr sağlamaya yönelik bir portföyün parçası olan finansal varlıklardır. Alım satım amaçlı finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben de gerçeğe uygun değerleri ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kâr/zarar hesaplarına dahil edilmektedir. Alım satım amaçlı finansal varlıklardan kazanılan faizler faiz gelirleri içerisinde ve elde edilen kâr payları temettü gelirleri içerisinde gösterilmektedir. Türev finansal araçlar da riskten korunma aracı olarak tanımlanmadığı sürece alım satım amaçlı finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır.

Grubun gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan finansal varlıkları bulunmamaktadır.

b. Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar:

Satılmaya hazır finansal varlıklar “Kredi ve alacaklar” ile “Vadeye kadar elde tutulacaklar” ve “Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar” dışında kalan ve türev finansal araç olmayan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Satılmaya hazır finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyetlerine işlem maliyetlerinin eklenmesi ile kayda alınmaktadır. Satılmaya hazır finansal varlıklar kayda alınmalarını takiben gerçeğe uygun değerle değerlendirilmektedir. Satılmaya hazır borçlanma senetlerinin etkin faiz yöntemi ile hesaplanan faiz gelirleri ile sermayede payı temsil eden menkul değerlerin temettü gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Satılmaya hazır finansal varlıkların itfa edilmiş maliyetleri ile gerçeğe uygun değerlerindeki değişikliklerden kaynaklanan “Gerçekleşmemiş kâr ve zararlar” ise ilgili finansal varlığa karşılık gelen değer tahsili, varlığın satılması, elden çıkarılması veya zafiyete uğraması durumlarından birinin gerçekleşmesine kadar dönemin gelir tablosuna yansıtılmamakta ve özkaynaklar altındaki “Menkul değerler değerlendirme farkları” hesabında izlenmektedir. Söz konusu menkul değerlerin tahsil edildiğinde veya elden çıkarıldığında özkaynak içinde yansıtılan birikmiş gerçeğe uygun değer farkları gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflanan sermayede payı temsil eden menkul değerler teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmesi ve/veya gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde belirlenebilmesi durumunda gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmiş, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmemesi ve gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde belirlenememesi durumunda, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra maliyet bedelleri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar(devamı)

2.2.2. Cari Dönemde Geçerli Olmayan Önceki Dönem Muhasebe Politikalarına İlişkin Açıklamalar (Devamı):

c. Kredi ve Alacaklar:

Krediler ve alacaklar, türev finansal araç olmayan ve alım satım amaçlı, gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan veya satılmaya hazır olarak tanımlanmayan, sabit veya belirlenebilir nitelikte ödemeleri olan ve aktif bir piyasada kote olmayan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ve alacaklar ilk olarak gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyet bedellerine işlem maliyetlerinin eklenmesi ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi" kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri ile değerlendirilmektedir. Bunların teminatı olarak alınan varlıklarla ilgili olarak ödenen harçlar ve benzeri diğer masraflar işlem maliyetinin bir parçası olarak kabul edilmemekte ve gider hesaplarına yansıtılmaktadır. Grup kredi ve alacaklarını 1 Kasım 2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile BDDK'nın diğer düzenleme ve açıklamalarını dikkate alarak ilgili gruplarda sınıflandırmakta olup, krediler ve alacakların izlendiği gruba göre özel veya genel karşılık ayırmaktadır. Ayrılan özel karşılıklar "Kredi ve diğer alacaklar değer düşüş karşılığı" hesabında muhasebeleştirilerek ilgili yılda gider kaydedilmektedir. Aynı yıl içerisinde karşılık ayrılan alacaklar tahsil edildiğinde "Kredi ve diğer alacaklar değer düşüş karşılığı" hesabından düşülmekte, önceki yıllarda karşılık ayrılan alacaklardan yapılan tahsilatlar ise "Diğer faaliyet gelirleri" hesabına gelir yansıtılmaktadır. Tahsili mümkün olmayan alacaklar bütün yasal işlemler tamamlandıktan sonra kayıtlardan silinmektedir.

d. Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar:

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar, vadesine kadar saklama niyetiyle elde tutulan ve fonlama kabiliyeti dahil olmak üzere vade sonuna kadar elde tutulabilmesi için gerekli koşulların sağlanmış olduğu, sabit veya belirlenebilir ödemeleri ile sabit vadesi bulunan ve "Krediler ve alacaklar" tanımının dışında kalan ve ilk muhasebeleştirme sırasında gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan veya satılmaya hazır olarak tanımlanmayan ve türev finansal araç olmayan finansal varlıklardır. Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan elde etme maliyet bedellerine işlem maliyetlerinin eklenmesi ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi" kullanılarak "İtfa edilmiş maliyet bedeli" ile değerlendirilmektedir. Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Grubun önceden vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler arasında sınıflandırdığı ancak, sınıflandırma esaslarına uyulmadığından iki yıl boyunca bu sınıflandırmaya tabi tutulamayacak finansal varlıkları bulunmamaktadır. Grubun satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak menkul kıymet portföylerinde tüketici fiyatlarına ("TÜFE") endeksli tahviller bulunmaktadır. Söz konusu kıymetler reel kupon oranları ve ihraç tarihindeki referans enflasyon endeksi ile tahmini enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanan endeks baz alınarak etkin faiz yöntemine göre değerlendirilmekte ve muhasebeleştirilmektedir. Bu kıymetlerin fiili kupon ödeme tutarlarının hesaplamasında kullanılan referans endeksler iki ay öncesinin TÜFE'sine göre oluşturulmaktadır. Grup tahmini enflasyon oranını da buna paralel olarak belirlemektedir. Kullanılan tahmini enflasyon oranı, yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

30 Eylül 2018 tarihinde sona eren ara döneme ilişkin ara dönem özet konsolide finansal tablolar, TMS'nin ara dönem finansal tabloların hazırlanmasına yönelik TMS 34 standardına uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla ara dönem özet konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanan muhasebe politikalarıyla tutarlı olan muhasebe politikalarının uygulanması suretiyle hazırlanmıştır. Dolayısıyla, bu ara dönem özet konsolide finansal tablolar 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile birlikte değerlendirilmelidir.

2.4 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları

Konsolide finansal tabloların Türkiye Muhasebe Standartları'na göre hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştirikleri dönem kar veya zarar tablosunda yansıtılmaktadırlar. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak, net dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır.

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Holding üst yönetimi, faaliyet bölümlerinin performanslarını FAVÖK (Faiz, vergi, esas faaliyetlerden diğer gelir ve giderler kapsamındaki faiz, kur ve vade farkı gelir/giderleri, amortisman ve itfa payları öncesi kar) ile takip etmektedir. Grup yönetimi bölümlere göre raporlamanın gerekliliklerine ek olarak bazı finansal tablo okuyucularının yaptığı analizlerde bu verileri kullanabileceğinden yola çıkarak bölümlere göre raporlama dipnotlarında bu bilgiye yer vermiştir.

a) Grup dışından sağlanan gelirler (Konsolide):

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017
Bankacılık	26.797.896	19.706.451
Sanayi	3.973.469	3.118.254
Perakende	6.392.795	5.739.309
Çimento	1.305.179	1.054.452
Diğer	83.751	88.832
Toplam (*)	38.553.090	29.707.298

(*) Konsolide kar veya zarar tablosundaki gelir kalemine ilişkin dağılımı ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

b) Bölüm varlıkları (Konsolide):

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Bankacılık	423.931.840	337.538.775
Sanayi	7.655.119	4.816.631
Perakende	3.903.661	4.083.814
Çimento	3.523.830	3.042.382
Diğer	3.875.873	2.600.516
Bölüm varlıkları	442.890.323	352.082.118
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar	28.073	21.181
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 7)	6.324.884	6.439.214
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlıklar	(303.990)	(955.871)
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(4.930.629)	(3.451.891)
Konsolide finansal tablolara göre toplam varlıklar	444.008.661	354.134.751

c) Bölüm yükümlülükleri (Konsolide):

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Bankacılık	382.472.332	297.938.890
Sanayi	4.811.044	2.562.011
Perakende	3.613.914	3.996.900
Çimento	2.290.422	1.834.398
Diğer	355.075	195.468
Bölüm yükümlülükleri	393.542.787	306.527.667
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar ile ilişkilendirilen yükümlülükler	6.384	5.262
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen yükümlülükler	(314.036)	(946.791)
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(4.929.092)	(3.449.326)
Konsolide finansal tablolara göre toplam yükümlülükler	388.306.043	302.136.812

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri:

i) Bankacılık:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 31 Aralık 2017	Konsolide(**) 31 Aralık 2017
Nakit ve nakit benzerleri	49.769.209	49.769.209	13.881.582	13.881.582
Finansal yatırımlar	57.412.723	57.412.723	61.764.823	61.764.823
Türev araçlar	38.608.746	38.608.746	9.452.332	9.452.332
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hesabı	28.769.172	28.769.172	33.055.479	33.055.479
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	238.626.174	238.626.174	212.706.935	212.706.935
Maddi duran varlıklar	1.207.715	1.207.715	973.573	973.573
Maddi olmayan duran varlıklar	553.738	553.738	478.542	478.542
Diğer alacak ve varlıklar	8.984.363	8.984.363	5.225.509	5.225.509
Toplam bölüm varlıkları	423.931.840	423.931.840	337.538.775	337.538.775
Finansal borçlar	72.622.818	72.622.818	51.890.944	51.890.944
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	273.649.469	273.649.469	230.770.592	230.770.592
Türev araçlar	25.333.190	25.333.190	5.498.740	5.498.740
Diğer borçlar ve yükümlülükler	10.866.855	10.866.855	9.778.614	9.778.614
Toplam bölüm yükümlülükleri	382.472.332	382.472.332	297.938.890	297.938.890

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Banka'nın işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla 29.881.655 TL'dir (30 Eylül 2017: 8.127.812 TL).

Banka'nın yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla (2.411.179) TL'dir (30 Eylül 2017: (2.607.716) TL).

Banka'nın finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla (504.570) TL'dir (30 Eylül 2017: 2.847.502 TL).

Akbank'ın finansal tabloları üzerinden hesaplanan birikmiş kontrol gücü olmayan payları 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla 25.564.035 TL'dir (31 Aralık 2017: 23.464.002 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

ii) Sigortacılık:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 31 Aralık 2017	Konsolide(**) 31 Aralık 2017
Nakit ve nakit benzerleri	2.452.474	-	1.941.785	-
Finansal yatırımlar	1.296.011	-	1.068.201	-
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	756.362	-	711.505	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 7)	-	448.539	-	435.071
Maddi duran varlıklar	52.299	-	45.619	-
Maddi olmayan duran varlıklar	90.682	-	79.147	-
Diğer alacak ve varlıklar	2.955.441	-	2.074.898	-
Toplam bölüm varlıkları	7.603.269	448.539	5.921.155	435.071
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	6.005.828	-	4.473.101	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler	439.392	-	326.724	-
Toplam bölüm yükümlülükleri	6.445.220	-	4.799.825	-

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Sigortacılık bölümü Aksigorta ve Avivasa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

iii) Enerji:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 31 Aralık 2017	Konsolide(**) 31 Aralık 2017
Nakit ve nakit benzerleri	2.400.870	-	208.188	-
Finansal yatırımlar	836	-	836	-
Ticari alacaklar	4.114.435	-	2.685.139	-
Stoklar	298.550	-	217.618	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 7)	-	4.649.782	-	4.960.285
Maddi duran varlıklar	9.936.917	-	10.116.942	-
Maddi olmayan duran varlıklar	5.523.739	-	5.715.215	-
Diğer alacak ve varlıklar	16.111.953	-	13.748.493	-
Toplam bölüm varlıkları	38.387.300	4.649.782	32.692.431	4.960.285
Finansal borçlar	19.456.473	-	14.820.651	-
Ticari borçlar	2.358.802	-	1.859.818	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler	6.002.585	-	6.091.392	-
Toplam bölüm yükümlülükleri	27.817.860	-	22.771.861	-

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Enerji bölümü Enerjisa Enerji A.Ş. ve Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

iv) Sanayi:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 31 Aralık 2017	Konsolide(**) 31 Aralık 2017
Nakit ve nakit benzerleri	893.529	229.719	227.760	33.244
Finansal yatırımlar	213	213	141	141
Ticari alacaklar	2.799.759	1.881.652	2.185.680	1.354.018
Stoklar	2.711.476	2.114.282	1.536.591	1.143.366
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar	330.810	819.494	367.944	666.147
Maddi duran varlıklar	3.945.605	2.204.096	3.305.540	1.593.964
Maddi olmayan duran varlıklar	307.953	242.432	268.799	207.776
Diğer alacak ve varlıklar	2.965.837	1.010.798	872.574	505.303
Toplam bölüm varlıkları	13.955.182	8.502.686	8.765.029	5.503.959
Finansal borçlar	6.276.846	3.006.186	3.420.139	1.390.144
Ticari borçlar	1.938.551	1.017.522	1.211.520	624.032
Diğer borçlar ve yükümlülükler	1.404.529	793.720	792.793	553.097
Toplam bölüm yükümlülükleri	9.619.926	4.817.428	5.424.452	2.567.273

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Sanayi bölümü Kordsa, Temsa, Yünsa, Brisa ve Philsa ve Philip Morrissa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

v) Perakende:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 31 Aralık 2017	Konsolide(**) 31 Aralık 2017
Nakit ve nakit benzerleri	516.058	516.058	584.336	584.336
Ticari alacaklar	134.586	132.752	118.254	117.720
Stoklar	1.108.032	1.108.032	1.020.866	1.020.866
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	10.197	10.197	186.962	186.962
Maddi duran varlıklar	707.615	707.615	904.493	904.493
Maddi olmayan duran varlıklar	85.378	85.378	99.139	99.139
Diğer alacak ve varlıklar	1.280.959	1.343.629	1.108.927	1.170.298
Toplam bölüm varlıkları	3.842.825	3.903.661	4.022.977	4.083.814
Finansal borçlar	1.319.862	1.319.862	1.599.951	1.599.951
Ticari borçlar	1.881.918	1.880.722	1.939.207	1.938.672
Diğer borçlar ve yükümlülükler	412.133	413.330	457.737	458.277
Toplam bölüm yükümlülükleri	3.613.913	3.613.914	3.996.895	3.996.900

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Perakende bölümü Teknosa ve Carrefoursa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

vi) Çimento:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 31 Aralık 2017	Konsolide(**) 31 Aralık 2017
Nakit ve nakit benzerleri	458.332	200.218	255.014	217.946
Finansal yatırımlar	195.569	64	162.783	64
Ticari alacaklar	1.109.356	602.126	999.154	513.467
Stoklar	505.037	266.790	297.729	146.775
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar	-	407.070	-	377.711
Maddi duran varlıklar	2.835.628	1.993.166	2.682.867	1.855.212
Maddi olmayan duran varlıklar	57.249	16.345	59.260	16.841
Diğer alacak ve varlıklar	614.594	445.121	483.487	292.077
Toplam bölüm varlıkları	5.775.765	3.930.900	4.940.294	3.420.093
Finansal borçlar	2.195.547	1.633.764	1.762.257	1.376.837
Ticari borçlar	734.333	357.271	578.203	290.768
Diğer borçlar ve yükümlülükler	455.117	299.387	308.403	166.793
Toplam bölüm yükümlülükleri	3.384.997	2.290.422	2.648.863	1.834.398

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Çimento bölümü Çimsa ve Akçansa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

vii) Diğer:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 31 Aralık 2017	Konsolide(**) 31 Aralık 2017
Nakit ve nakit benzerleri	3.511.143	3.511.143	2.216.076	2.216.076
Finansal yatırımlar	11.938.346	13.100	11.788.296	12.032
Ticari alacaklar	27.874	27.368	46.315	46.098
Stoklar	4.140	4.140	1.087	1.087
Maddi duran varlıklar	220.580	184.516	219.983	183.920
Maddi olmayan duran varlıklar	11.684	11.684	14.835	14.835
Diğer alacak ve varlıklar	198.058	123.922	164.698	126.468
Toplam bölüm varlıkları	15.911.825	3.875.873	14.451.290	2.600.516
Finansal borçlar	92.544	92.544	-	-
Ticari borçlar	24.320	23.919	43.501	43.482
Diğer borçlar ve yükümlülükler	249.371	238.613	181.490	151.986
Toplam bölüm yükümlülükleri	366.235	355.076	224.991	195.468

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Diğer bölümü, Sabancı Holding A.Ş., Exsa, Tursa, AEO ve Bimsa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

e) Ana kar veya zarar tablosu kalemleri konsolide mutabakatı:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018			1 Ocak - 30 Eylül 2017		
	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide
Toplam gelirler	38.720.730	(167.640)	38.553.090	29.782.977	(75.679)	29.707.298
Satılan malın maliyeti ve faiz, prim, komisyon ve diğer giderler	(26.285.213)	920.087	(25.365.126)	(18.502.227)	163.711	(18.338.516)
Genel yönetim giderleri	(4.956.052)	57.221	(4.898.831)	(3.885.024)	34.309	(3.850.715)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(1.462.050)	516	(1.461.534)	(1.253.674)	1.060	(1.252.614)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(10.066)	-	(10.066)	(6.971)	-	(6.971)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	498.043	5.410	503.453	165.949	(1.005)	164.944
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar	535.465	-	535.465	244.391	(1)	244.390
Faaliyet karı	7.040.857	815.594	7.856.451	6.545.421	122.395	6.667.816
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	1.656.414	(930.597)	725.817	239.531	(167.094)	72.437
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	8.697.271	(115.003)	8.582.268	6.784.952	(44.699)	6.740.253
Finansman gelir/(gideri) - net	(776.950)	122.191	(654.759)	(368.392)	44.956	(323.436)
Vergi öncesi kar	7.920.321	7.188	7.927.509	6.416.560	257	6.416.817
Vergi	(1.590.737)	-	(1.590.737)	(1.243.069)	1	(1.243.068)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem zararı	129	-	129	6.291	-	6.291
Dönem Karı	6.329.713	7.188	6.336.901	5.179.782	258	5.180.040
Ana ortaklık payı net kar			3.400.958			2.340.092

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri:

i) Bankacılık:

	Kombine(*)	Konsolide(**)	Kombine(*)	Konsolide(**)
	30 Eylül 2018	30 Eylül 2018	30 Eylül 2017	30 Eylül 2017
Faiz, komisyon ve diğer gelirler	26.902.954	26.902.954	19.743.428	19.743.428
Faiz, komisyon ve diğer giderler	(17.077.506)	(17.077.506)	(10.618.531)	(10.618.531)
Genel yönetim giderleri	(4.424.408)	(4.424.408)	(3.533.794)	(3.533.794)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	331.620	331.620	135.621	135.621
Faaliyet karı	5.732.660	5.732.660	5.726.724	5.726.724
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	6.195	6.195	2.640	2.640
Vergi öncesi kar	5.738.855	5.738.855	5.729.364	5.729.364
Vergi	(1.297.021)	(1.297.021)	(1.178.029)	(1.178.029)
Net kar	4.441.834	4.441.834	4.551.335	4.551.335
Ana ortaklık payı net kar		1.810.048		1.854.663
FAVÖK	5.981.078	5.981.078	5.916.453	5.916.453

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

30 Eylül 2018 itibarıyla Akbank'ın kontrol gücü olmayan paylara ait net karı 2.631.787 TL'dir (30 Eylül 2017: 2.696.672 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

ii) Sigortacılık:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 30 Eylül 2017	Konsolide(**) 30 Eylül 2017
Net kazanılmış primler	1.713.053	-	1.185.545	-
Brüt yazılan primler	2.868.833	-	2.100.257	-
Kazanılmamış primler karşılığı	(1.155.780)	-	(914.712)	-
Prim, komisyon ve diğer giderler	(1.741.020)	-	(943.354)	-
Genel yönetim giderleri	(359.385)	-	(310.627)	-
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	747.201	-	297.773	-
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 7)	-	111.080	-	78.100
Faaliyet karı	359.849	111.080	229.337	78.100
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	42.065	-	31.108	-
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	401.914	111.080	260.445	78.100
Finansal gelir/(gider) - net	(22.487)	-	(2.783)	-
Vergi öncesi kar	379.427	111.080	257.662	78.100
Vergi	(87.515)	-	(52.515)	-
Net kar	291.912	111.080	205.147	78.100
Ana ortaklık payı net kar		111.080		78.100
FAVÖK	361.524		236.399	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

iii) Enerji:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 30 Eylül 2017	Konsolide(**) 30 Eylül 2017
Satış gelirleri (net)	16.076.990	-	11.553.179	-
Satılan malın maliyeti	(11.965.296)	-	(8.730.847)	-
Genel yönetim giderleri	(1.353.594)	-	(1.060.191)	-
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	-	-	(30.169)	-
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	(57.372)	-	(59.576)	-
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 7)	-	150.932	-	(88.739)
Faaliyet karı	2.700.728	150.932	1.672.396	(88.739)
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	194	-	(286.721)	-
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	2.700.922	150.932	1.385.675	(88.739)
Finansal gelir/(gider) - net	(2.077.408)	-	(1.603.555)	-
Vergi öncesi kar	623.514	150.932	(217.880)	(88.739)
Vergi	(168.797)	-	40.220	-
Net kar	454.717	150.932	(177.660)	(88.739)
Ana ortaklık payı net kar		150.932		(88.739)
FAVÖK	3.369.170		2.142.610	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

iv) Sanayi:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 30 Eylül 2017	Konsolide(**) 30 Eylül 2017
Satış gelirleri (net)	6.210.418	3.973.571	4.739.430	3.118.735
Satılan malın maliyeti	(4.807.753)	(3.144.211)	(3.761.156)	(2.561.005)
Genel yönetim giderleri	(318.640)	(210.048)	(174.708)	(92.352)
Pazarlama giderleri	(440.596)	(228.741)	(332.216)	(160.875)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(8.088)	(7.229)	(11.458)	(5.495)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	217.125	202.005	104.955	74.650
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 7)	175.711	208.474	188.002	221.019
Faaliyet karı	1.028.177	793.821	752.849	594.677
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	6.473	6.291	23.571	23.350
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	1.034.650	800.112	776.420	618.027
Finansal gelir/(gider) - net	(565.619)	(374.885)	(246.212)	(126.181)
Vergi öncesi kar	469.031	425.227	530.208	491.846
Vergi	(31.872)	(28.891)	(43.412)	(47.082)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem karı	129	129	6.291	6.291
Net kar	437.288	396.465	493.087	451.055
Ana ortaklık payı net kar		331.506		332.688
FAVÖK	1.065.769	728.124	827.963	624.978

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

v) Perakende:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 30 Eylül 2017	Konsolide(**) 30 Eylül 2017
Satış gelirleri (net)	6.404.282	6.401.032	5.760.697	5.757.068
Satılan malın maliyeti	(4.997.997)	(4.994.457)	(4.450.654)	(4.446.363)
Genel yönetim giderleri	(157.095)	(156.878)	(128.976)	(128.529)
Pazarlama giderleri	(1.218.518)	(1.218.518)	(1.081.573)	(1.081.573)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	(122.979)	(122.979)	(93.673)	(93.673)
Faaliyet karı/(zararı)	(92.307)	(91.800)	5.821	6.930
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	569.415	569.415	22.436	22.436
Finansman gideri öncesi faaliyet karı/(zararı)	477.108	477.615	28.257	29.366
Finansal gelir/(gider) - net	(245.644)	(245.644)	(179.044)	(179.044)
Vergi öncesi kar/(zararı)	231.464	231.971	(150.787)	(149.678)
Vergi	(37.234)	(37.234)	34.956	34.956
Net kar/(zararı)	194.230	194.737	(115.831)	(114.722)
Ana ortaklık payı net kar/(zarar)		97.324		(56.913)
FAVÖK	131.130	131.637	185.693	186.802

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

vi) Çimento:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 30 Eylül 2017	Konsolide(**) 30 Eylül 2017
Satış gelirleri (net)	2.624.260	1.305.194	2.145.533	1.054.458
Satılan malın maliyeti	(1.961.970)	(953.840)	(1.661.208)	(782.337)
Genel yönetim giderleri	(122.693)	(71.263)	(98.373)	(51.201)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(2.837)	(2.837)	(1.476)	(1.476)
Pazarlama giderleri	(24.015)	(10.396)	(22.289)	(7.580)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	68.242	77.487	(259)	7.206
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar	-	64.980	-	34.011
Faaliyet karı	580.987	409.325	361.928	253.081
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	39.885	19.860	32.666	23.825
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	620.872	429.185	394.594	276.906
Finansal gelir/(gider) - net	(204.752)	(156.468)	(109.776)	(62.762)
Vergi öncesi kar	416.120	272.717	284.818	214.144
Vergi	(76.816)	(33.984)	(51.497)	(32.376)
Net kar	339.304	238.733	233.321	181.768
Ana ortaklık payı net kar		163.783		109.101
FAVÖK	643.308	401.994	473.592	300.246

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

vii) Diğer:

	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018	Kombine(*) 30 Eylül 2017	Konsolide(**) 30 Eylül 2017
Satış gelirleri (net)	1.353.393	137.979	991.781	109.289
Satılan malın maliyeti	(115.479)	(115.198)	(94.210)	(93.991)
Genel yönetim giderleri	(97.455)	(93.455)	(82.680)	(79.149)
Pazarlama giderleri	(4.395)	(4.395)	(3.646)	(3.646)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	17.521	9.907	47.267	42.143
Faaliyet karı/(zararı)	1.153.585	(65.162)	858.512	(25.354)
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	1.061.822	1.054.654	172.058	167.281
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	2.215.407	989.492	1.030.570	141.927
Finansal gelir/(gider) - net	47	47	(404)	(404)
Vergi öncesi kar	2.215.454	989.539	1.030.166	141.523
Vergi	(193.606)	(193.606)	(20.537)	(20.537)
Net kar	2.021.848	795.933	1.009.629	120.986
Ana ortaklık payı net kar		736.286		111.192
FAVÖK	1.172.922	(45.417)	878.312	(5.713)

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

g) Ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı

Tek seferlik gelir giderler, Grup'un rutin operasyonları içerisinde karşılaşmayı beklemediği bir defaya mahsus gider yada gelirlerdir. Bölümler bazında tek seferlik gelir giderlerden arındırılmış (düzeltilmiş) ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	30 Eylül 2017
Bankacılık	1.810.048	1.854.663
Sigortacılık	111.080	78.100
Sanayi	329.205	312.958
Çimento	155.488	102.878
Enerji	106.770	25.414
Perakende	(138.694)	(73.749)
Diğer	613.352	78.100
Toplam	2.987.249	2.378.364

Düzeltilmiş ana ortaklık payı net karın dönem net karı ile mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	30 Eylül 2017
Raporlanabilir faaliyet bölümlerine ait		
düzeltilmiş net kar (Ana ortaklık payı)	2.987.249	2.378.364
Carrefoursa'ya ilişkin tek seferlik gelir /(gider)-net	236.018	13.020
Teknosa'ya ilişkin tek seferlik gelir /(gider)-net	-	3.816
Enerjisa'ya ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	44.162	(114.153)
Holding'e ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	122.932	35.686
Diğer	10.597	23.359
Net kar (Ana ortaklık payı)	3.400.958	2.340.092

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

h) Kombine FAVÖK detayı

30 Eylül 2018	Vergi Öncesi Kar	Amortisman Giderleri	Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) – net	Finansal gelir/(gider) – net	Operasyonel Kur Farkı/Faiz	FAVÖK
Bankacılık	5.738.855	248.418	6.195	-	-	5.981.078
Sanayi	469.031	249.408	6.473	(565.619)	211.816	1.065.769
Çimento	416.120	143.206	39.885	(204.752)	80.885	643.308
Perakende	231.464	129.869	569.415	(245.644)	(93.568)	131.130
Enerji	623.514	514.226	194	(2.077.408)	(154.216)	3.369.170
Sigorta	379.427	24.972	42.065	(22.487)	23.297	361.524
Diğer	2.215.454	21.915	1.061.822	47	2.578	1.172.922

30 Eylül 2017	Vergi Öncesi Kar	Amortisman Giderleri	Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) – net	Finansal gelir/(gider) – net	Operasyonel Kur Farkı/Faiz	FAVÖK
Bankacılık	5.729.364	189.729	2.640	-	-	5.916.453
Sanayi	530.208	177.612	23.571	(246.212)	102.498	827.963
Çimento	284.818	118.037	32.666	(109.776)	6.373	473.592
Perakende	(150.787)	107.342	22.436	(179.044)	(72.530)	185.693
Enerji	(217.880)	489.506	(286.721)	(1.603.555)	19.292	2.142.610
Sigorta	257.662	17.731	31.108	(2.783)	10.669	236.399
Diğer	1.030.166	20.281	172.058	(404)	481	878.312

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

i) Amortisman ve itfa payları, değer düşüklükleri ve yatırım harcamaları (Konsolide):

1 Ocak – 30 Eylül 2018

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	248.418	-	128.181	80.543	-	129.869	21.884	608.895
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / değer düşüklüğü iptali	429	-	-	-	-	5.635	-	6.064
Yatırım harcamaları	565.575	-	202.949	178.542	-	92.609	20.398	1.060.073

1 Ocak – 30 Eylül 2017

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	189.729	-	104.359	56.579	-	107.342	20.121	478.130
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / değer düşüklüğü iptali	(1.474)	-	(1.509)	-	-	1.594	-	(1.389)
Yatırım harcamaları	135.601	-	167.452	293.273	-	74.227	19.795	690.348

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

j) Amortisman ve itfa payları, değer düşüklükleri ve yatırım harcamaları (Kombine):

1 Ocak – 30 Eylül 2018

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	248.418	24.972	249.408	143.206	514.226	129.869	21.915	1.332.014
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / değer düşüklüğü iptali	429	-	-	-	-	5.635	-	6.064
Yatırım harcamaları	565.574	44.738	366.049	255.622	1.510.780	92.609	20.399	2.855.771

1 Ocak – 30 Eylül 2017

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	189.729	17.731	177.612	118.037	489.506	107.342	20.281	1.120.238
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / değer düşüklüğü iptali	(1.474)	-	(1.509)	-	-	1.594	-	(1.389)
Yatırım harcamaları	135.602	37.868	590.290	375.433	1.522.297	74.227	19.795	2.755.512

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - FİNANSAL YATIRIMLAR

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Makul değer değişimleri kar veya zarar tablosuna yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıda sunulmuştur:

30 Eylül 2018

Hisse senetleri	183.745
Devlet tahvilleri	9.525
Diğer	21.536
Toplam	214.806

Alım satım amaçlı finansal varlıkların 31 Aralık 2017 detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017

Hisse senetleri	23.432
Devlet tahvilleri	9.525
Diğer	6.933
Toplam	39.890

TL cinsinden etkin faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
TL	% 24,01	% 16,16

Grup'un finans sektöründeki faaliyetlerinden dolayı teminata verdiği alım satım amaçlı finansal varlıkları 9.371 TL'dir (31 Aralık 2017: 9.731 TL).

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
3 ay ile 12 ay arası	16.170	16.459
1 ile 5 yıl arası	2.195	-
Vadesiz	196.441	23.431
Toplam	214.806	39.890

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar (devamı)

Sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
3 aya kadar	8.566	2.060
3 ay ile 12 ay arası	9.799	14.399
Vadesiz	196.441	23.431
Toplam	214.806	39.890

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

30 Eylül 2018 itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018
Borçlanma senetleri	
- Devlet tahvilleri	22.505.707
- Eurobondlar	14.866.802
- Yatırım fonları	273.770
- Diğer yabancı para cinsinden bonolar	8.606.495
Ara toplam	46.252.774
Hisse senetleri	
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	138
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	19.501
Ara toplam	19.639
Toplam satılmaya hazır finansal yatırımlar	46.272.413

31 Aralık 2017 itibarıyla satılmaya hazır finansal varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017
Borçlanma senetleri	
- Devlet tahvilleri	23.159.176
- Eurobondlar	13.657.442
- Yatırım fonları	277.987
- Diğer yabancı para cinsinden bonolar	5.648.781
Ara toplam	42.743.386
Hisse senetleri	
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	116
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	102.325
Ara toplam	102.441
Toplam satılmaya hazır finansal yatırımlar	42.845.827

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - FİNANSAL YATIRIMLAR (devamı)

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %4,51 (31 Aralık 2017: %4,20), %2,45 (31 Aralık 2017: %2,47), %3,09 (31 Aralık 2017: %3,09) ve %15,93'tür (31 Aralık 2017: %12,48). Grup'un repodan sağlanan fonlara konu satılmaya hazır finansal varlıkları 23.486.552 TL'dir (31 Aralık 2017: 20.055.533 TL). Grup'un finans sektöründeki faaliyetlerinden dolayı teminata verdiği satılmaya hazır finansal varlıkları 10.098.963 TL'dir (31 Aralık 2017: 3.470.880 TL). Riski sigorta poliçesi sahiplerine ait alım satım amaçlı finansal varlıklar bulunmamaktadır (31 Aralık 2017: Bulunmamaktadır).

Akbank'ın satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak menkul kıymet portföylerinde TÜFE'ye endeksli tahviller bulunmaktadır. Bu kıymetlerin fiili kupon ödeme tutarlarının hesaplamasında kullanılan referans endeksler iki ay öncesinin TÜFE'sine göre oluşturulmaktadır. Banka tahmini enflasyon oranını da buna paralel olarak belirlemektedir. Kullanılan tahmini enflasyon oranı yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir.

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur.

	30 Eylül 2018			31 Aralık 2017		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	4.529.399	-	4.529.399	3.086.122	-	3.086.122
1 ile 5 yıl arası	29.300.823	12.685	29.313.508	25.783.774	-	25.783.774
5 yıldan fazla	10.661.651	-	10.661.651	12.871.607	-	12.871.607
Vadesiz	1.767.855	-	1.767.855	1.104.324	-	1.104.324
Toplam	46.259.728	12.685	46.272.413	42.845.827	-	42.845.827

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla sözleşme ile belirlenen yaşlandırma tarihine kalan süreye göre:

	30 Eylül 2018			31 Aralık 2017		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 aya kadar	10.686.610	-	10.686.610	6.936.341	-	6.936.341
3 ile 12 ay arası	11.231.721	-	11.231.721	11.749.801	-	11.749.801
1 ile 5 yıl arası	17.175.673	12.685	17.188.358	16.298.430	-	16.298.430
5 yıldan fazla	6.878.334	-	6.878.334	7.485.228	-	7.485.228
Vadesiz	287.390	-	287.390	376.027	-	376.027
Toplam	46.259.728	12.685	46.272.413	42.845.827	-	42.845.827

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - FİNANSAL YATIRIMLAR (devamı)

c) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıklar:

30 Eylül 2018 itibarıyla vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018
Devlet tahvilleri	10.938.880
Toplam	10.938.880

31 Aralık 2017 itibarıyla vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017
Devlet tahvilleri	18.883.153
Toplam	18.883.153

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 itibarıyla hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
1 Ocak Bakiyesi	18.883.153	17.976.984
Alımlar	124.364	226
Parasal varlıklarda meydana gelen kur farkları	2.462.078	1.223.819
Değerleme etkisi	27.647	523.600
Satış ve itfa yolu ile elden çıkarılanlar(*)	(10.720.323)	(766.185)
Değer düşüş karşılığı	161.961	(75.291)
Toplam	10.938.880	18.883.153

(*) Banka, TFRS 9 standardına göre menkul kıymetlere ilişkin yönetim modelini yeniden gözden geçirmiş ve daha önce vadeye kadar elde tutulan olarak sınıflandırılmış olan ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen 4.927.185 TL tutarındaki menkul kıymetlerini, uygun yönetim modelinin nakit akışlarının tahsili veya finansal varlığın satılması amaçlı olması nedeniyle, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan kıymetlere sınıflamıştır.

ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %4,35 %3,57 ve %20,37'dir (31 Aralık 2017: ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %4,11, %3,62 ve %13,22'dir).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

c) İtfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal varlıklar (devamı):

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 itibarıyla Bankacılık ve diğer sektörler bazında sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018			31 Aralık 2017		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	2.991.460	187	2.991.647	4.593.686	122	4.593.808
1 ile 5 yıl arası	6.695.602	-	6.695.602	12.668.937	-	12.668.937
5 yıldan fazla	1.251.631	-	1.251.631	1.620.408	-	1.620.408
	10.938.693	187	10.938.880	18.883.031	122	18.883.153

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 itibarıyla sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlama tarihine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018			31 Aralık 2017		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 aya kadar	1.679.800	-	1.679.800	6.403.521	-	6.403.521
3 ile 12 ay arası	5.501.358	187	5.501.545	2.623.044	122	2.623.166
1 ile 5 yıl arası	2.505.904	-	2.505.904	8.897.479	-	8.897.479
5 yıldan fazla	1.251.631	-	1.251.631	958.987	-	958.987
Toplam	10.938.693	187	10.938.880	18.883.031	122	18.883.153

d) Vadeli mevduatlar:

Üç aydan uzun vadeli mevduatların detayı aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
3 ile 12 ay arası	-	8.190
Toplam	-	8.190

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 - FİNANSAL BORÇLAR

Kısa vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli	14.792.908	13.917.173
Uzun vadeli alımların kısa vadeli kısmı	19.985.561	16.018.279
Toplam kısa vadeli	34.778.469	29.935.452
Uzun vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:		
Uzun vadeli	42.894.042	25.322.315
Toplam	77.672.511	55.257.767

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
3 aya kadar	12.816.419	14.837.249
3 ile 12 ay arası	21.962.050	15.098.203
Kısa vadeli finansal borçlar ve uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısmı	34.778.469	29.935.452
1 ile 5 yıl arası	26.420.470	16.168.062
5 yıldan fazla	16.473.572	9.154.253
Uzun vadeli finansal borçlar	42.894.042	25.322.315
Toplam finansal borçlar	77.672.511	55.257.767

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla uzun vadeli finansal borçların geri ödeme planları aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
2018	-	5.296.171
2019	10.671.934	5.029.825
2020	4.971.699	2.191.491
2021	3.829.232	3.650.575
2022 ve sonrası	23.421.177	9.154.253
Toplam	42.894.042	25.322.315

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla kredilerin sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlama tarihine kalan süre:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
3 aya kadar	44.429.756	33.182.206
3 ile 12 ay arası	13.637.370	9.872.514
1 ile 5 yıl arası	10.451.934	7.133.178
5 yıldan fazlası	9.153.451	5.069.869
Toplam	77.672.511	55.257.767

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla mevcut krediler ile ilgili açıklamalar aşağıdaki gibidir:

Akbank - Sendikasyon kredisi

Grup'un bağlı ortaklıklarından Akbank'ın 30 Eylül 2018 tarihi itibarı ile dört sendikasyon kredisi bulunmaktadır. 738.3 milyon Avro ve 404.5 milyon ABD Doları tutarındaki 1 ve 2 yıl vadeli dilimlerden oluşan sendikasyon kredisi 22 Mart 2017 tarihinde imzalanmıştır. Mevcut bakiyesi 185 milyon ABD Dolarıdır. Kredinin 2 yıl vadeli kısmının maliyeti Libor+ 220 bps'tir. 515.1 milyon Avro ve 542.6 milyon ABD Doları tutarındaki 1 ve 2 yıl vadeli dilimlerden oluşan sendikasyon kredisi 15 Ağustos 2017 tarihinde imzalanmıştır. Mevcut bakiyesi 205 milyon ABD Dolarıdır. Kredinin 2 yıl vadeli kısmının maliyeti Libor+ 220 bps'tir. 483 milyon Avro ve 604.5 milyon ABD Doları tutarındaki 1 ve 2 yıl vadeli dilimlerden oluşan sendikasyon kredisi 26 Mart 2018 tarihinde imzalanmıştır. Kredinin 1 yıl vadeli kısmının maliyeti Euribor+120 bps ve Libor+130 bps, 2 yıl vadeli kısmının maliyeti Libor+ 210 bps'tir. 591 milyon Avro ve 385 milyon ABD Doları tutarındaki 1 yıl vadeli sendikasyon kredisi 27 Eylül 2018 tarihinde imzalanmıştır. Kredinin maliyeti Euribor+265 bps ve Libor+275 bps'tir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

İhraç edilen menkul kıymetler:

İhraç edilen menkul kıymetler ABD Doları ve TL kıymetlerden oluşmaktadır.

ABD Doları cinsinden olan ihraç edilen senetlerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir.

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	ABD Doları	TL	ABD Doları	TL
2018	121.439	724.991	1.208.548	4.519.968
2019	481.200	2.872.764	452.230	1.691.340
2020	1.067.944	6.375.626	848.888	3.174.841
2021	576.111	3.439.383	516.436	1.931.471
2022	970.698	5.795.067	773.845	2.894.180
2023	507.775	3.031.417	464.207	1.736.134
2024	531.560	3.173.413	482.772	1.805.567
2025	836.439	4.993.541	426.707	1.595.884
2026	75.965	453.511	63.293	236.716
2027	320.053	1.910.716	293.150	1.096.381
2028	222.719	1.329.632	9.893	37.000
Toplam	5.711.903	34.100.061	5.539.969	20.719.482

5.711.903 ABD Doları bedel, seküritizasyon işlemleri ve Banka tarafından ihraç edilmiş ABD Doları cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	Avro	TL	Avro	TL
2018	11.427	79.153	75.260	336.963
2019	45.843	317.559	93.331	417.871
2020	45.828	317.455	45.817	205.136
2021	23.086	159.919	23.075	103.314
2022	345	2.390	334	1.495
2023	331	2.293	321	1.437
2024	318	2.203	309	1.383
2025	306	2.120	297	1.330
2026	294	2.037	285	1.276
2027	283	1.960	274	1.227
2028	272	1.884	263	1.178
2029	6.741	46.679	6.543	29.295
Toplam	135.074	935.652	246.109	1.101.905

135.074 Avro bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş Avro cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

İhraç edilen menkul kıymetler (devamı):

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	RON	TL	RON	TL
2018	-	-	80.994	77.398
2019	55.652	82.214	54.049	51.649
Toplam	55.652	82.214	135.043	129.047

55.562 Romanya Leyi (RON) bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş RON cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	HUF	TL	HUF	TL
2019	756.100	16.188	782.916	11.431
Toplam	756.100	16.188	782.916	11.431

756.100 Macar Forinti (HUF) bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş HUF cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	JPY	TL	JPY	TL
2018	-	-	9.925	329
2019	1.000.180	52.519	992.585	32.894
Toplam	1.000.180	52.519	1.002.510	33.223

1.000.180 Japon Yeni (JPY) bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş JPY cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

Bunun yanı sıra, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla Grup tarafından ihraç edilmiş 1-3 ay vadeli 1.643.670 TL, 3-6 ay vadeli 723.619 TL ve 5 yıl üzeri vadeli 1.720.064 TL bono bulunmaktadır. (31 Aralık 2017: 3 ay vadeli 3.533.520 TL, 4 ay vadeli 1.122.952 TL ve 5 yıl ve üzeri vadeli 2.480.799 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

Diğer kısa vadeli alacaklar:	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Kredi kartı ödemelerinden alacaklar	52.198	38.266
Diğer çeşitli alacaklar	6.522.912	2.425.760
Toplam	6.575.110	2.464.026

Diğer kısa vadeli borçlar:	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Kredi kartı işlemleriyle ilgili borçlar	4.282.803	3.988.420
Ödenecek vergiler ve fonlar	688.227	420.915
İhracat depozitoları ve transfer talimatları	88.156	71.952
Muhabir bankalara ödeme emirleri	50.916	268.028
Finansal kiralama borçları	28.675	31.976
Diğer	2.831.337	619.817
Toplam	7.970.114	5.401.108

Diğer uzun vadeli borçlar:	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Finansal kiralama borçları	72.235	59.490
Ödenecek vergi ve fonlar	-	3.981
Diğer	1.159.087	1.478.063
Toplam	1.231.322	1.541.534

DİPNOT 7 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

İştirak ve İş Ortaklıklarının kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	Pay (%)	31 Aralık 2017	Pay (%)
Aksigorta	216.869	36,00	205.889	36,00
Avivasa	231.670	40,00	229.182	40,00
Brisa	488.685	43,63	298.202	43,63
Akçansa	407.069	39,72	377.711	39,72
Enerjisa Üretim Santralleri	2.110.028	50,00	2.020.084	50,00
Enerjisa Enerji (*)	2.539.754	40,00	2.940.201	50,00
Philisa	187.804	25,00	207.015	25,00
Philip Morrisa	33.265	24,75	51.490	24,75
Temsa Mısır	(12.449)	73,75	(1.248)	73,75
Temsa İş Makineleri	122.189	51,00	110.688	51,00
Toplam	6.324.884		6.439.214	

(*) Grup'un iş ortaklıklarından Enerjisa Enerji A.Ş. 8 Şubat 2018 tarihinde halka arz edilmiştir. Halka arz sonrası Grup'un Şirket üzerindeki payı %40'a düşmüştür.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

Holding konsolide net karı içinde İştirak ve İş Ortaklıklarının karlarından paylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017
Aksigorta	51.176	35.645
Avivasa	59.903	42.454
Brisa	32.762	33.015
Akçansa	64.980	34.011
Enerjisa Üretim Santralleri (*)	(154.774)	(315.722)
Enerjisa Enerji (*)	305.706	226.983
Philisa	115.348	112.473
Philip Morrissa	37.585	57.628
Temsa Mısır	231	(767)
Temsa İş Makineleri	22.548	18.670
Toplam	535.465	244.390

(*) Almanya'da kurulu E.ON SE ile %50'şer pay sahibi olunan Enerjisa Enerji A.Ş., bünyesinde bulunan enerji üretim, enerji toptan satış ve doğalgaz toptan satış faaliyetlerinde bulunan şirketlerini kısmi bölünme yoluyla yeni kurulan Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. bünyesine taşımıştır. Yeni şirket kurma yöntemiyle gerçekleştirilen bölünme işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Kısmi bölünme işleminin tamamlanması sonucunda, Enerjisa Enerji A.Ş. bünyesinde sadece elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini yürüten şirketler kalmıştır.

İştiraklerin ve İş Ortaklıklarının finansal tablolarıyla ilgili özet bilgiler aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018		31 Aralık 2017	
	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler
Aksigorta	5.314.877	4.712.465	4.098.960	3.527.045
Avivasa	2.288.392	1.732.756	1.822.195	1.272.780
Brisa	5.922.565	4.802.498	3.540.658	2.857.178
Akçansa	2.132.337	1.094.575	1.778.315	814.465
Enerjisa Üretim Santralleri	16.239.443	12.019.387	12.649.409	8.609.240
Enerjisa Enerji	22.147.857	15.798.473	20.043.023	14.162.620
Philisa	3.652.982	2.901.766	3.276.178	2.448.119
Philip Morrissa	1.517.377	1.382.971	1.529.981	1.321.939
Temsa Mısır	15.814	32.694	23.120	24.814
Temsa İş Makineleri	749.760	550.792	551.677	374.999
Toplam	59.981.404	45.028.377	49.313.516	35.413.199

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

Satış Gelirleri

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017
Aksigorta	2.446.499	1.755.564
Avivasa	422.334	344.693
Brisa	2.236.847	1.620.696
Akçansa	1.319.066	1.091.075
Enerjisa Üretim Santralleri (*)	3.578.391	2.961.671
Enerjisa Enerji (*)	12.498.599	8.591.508
Philisa (**)	18.729.055	15.252.143
Philip Morrissa	18.486.458	16.297.133
Temsa İş Makineleri	727.920	700.259

Net dönem karı/(zararı)

	1 Ocak - 30 Eylül 2018	1 Ocak - 30 Eylül 2017
Aksigorta	142.154	99.015
Avivasa	149.758	106.136
Brisa	75.090	75.671
Akçansa	171.617	102.787
Enerjisa Üretim Santralleri (*)	(309.548)	(631.444)
Enerjisa Enerji (*)	764.266	453.966
Philisa	461.393	449.893
Philip Morrissa	151.859	232.840
Temsa Mısır	313	(1.041)
Temsa İş Makineleri	44.213	36.608

(*) Almanya'da kurulu E.ON SE ile %50'şer pay sahibi olunan Enerjisa Enerji A.Ş., bünyesinde bulunan enerji üretim, enerji toptan satış ve doğalgaz toptan satış faaliyetlerinde bulunan şirketlerini kısmi bölünme yoluyla yeni kurulan Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. bünyesine taşımıştır. Yeni şirket kurma yöntemiyle gerçekleştirilen bölünme işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Kısmi bölünme işleminin tamamlanması sonucunda, Enerjisa Enerji A.Ş. bünyesinde sadece elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini yürüten şirketler kalmıştır.

(**) Üretim şirketi olan Philisa satışlarını pazarlama şirketi olan Philip Morrissa üzerinden gerçekleştirmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARI İLE ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 8 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

Maddi duran varlıkların 30 Eylül 2018 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar (**)	Transferler (*)	Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)	30 Eylül 2018
Maliyet:							
Yer altı ve yer üstü düzenleri	549.569	14.959	5.019	(68.185)	3.590	-	504.952
Binalar	2.688.983	209.065	16.750	(116.649)	98.335	-	2.896.484
Makine, tesis ve cihazlar	3.906.821	840.278	21.201	(2.905)	323.013	-	5.088.408
Taşıt araçları	111.243	3.526	5.355	(6.987)	(72)	-	113.065
Döşeme ve demirbaşlar	3.143.030	19.549	268.369	(177.709)	12.116	-	3.265.355
Toplam	10.399.646	1.087.377	316.694	(372.435)	436.982	-	11.868.264
Yapılmakta olan yatırımlar	644.620	27.484	519.464	(8.976)	(479.711)	-	702.881
Toplam	11.044.266	1.114.861	836.158	(381.411)	(42.729)	-	12.571.145
Birikmiş amortisman:							
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(235.214)	(70.387)	(15.729)	656	8.480	-	(312.194)
Binalar	(977.040)	(411.432)	(102.889)	38.847	-	429	(1.452.085)
Makine, tesis ve cihazlar	(1.990.166)	(17.760)	(70.423)	1.066	-	-	(2.077.283)
Taşıt araçları	(95.743)	(3.811)	(9.264)	3.512	-	-	(105.306)
Döşeme ve demirbaşlar	(2.216.358)	(12.896)	(216.782)	131.815	-	5.635	(2.308.586)
Toplam	(5.514.521)	(516.286)	(415.087)	175.896	8.480	6.064	(6.255.454)
Net kayıtlı değer	5.529.745						6.315.691

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 33.331 TL'si maddi olmayan duran varlıklar, 918 TL'si yatırım amaçlı gayrimenkuller kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

(**) Perakende grubunun dönem içerisinde yapmış olduğu iki adet gayrimenkul satışından dolayı maddi duran varlıklardan net defter değeri sırasıyla 64.503 TL ve 40.093 TL çıkış olmuş, ve 578.564 TL tutarında gelir yatırım faaliyetlerinden gelirlere kaydedilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 8 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

Maddi duran varlıkların 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar	Transferler (*)	Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)	Satılmak Üzere Elde Tutulan Varlıklara Transferler	30 Eylül 2017
Maliyet:								
Yer altı ve yer üstü düzenleri	626.281	2.150	5.423	(33.978)	31.461	-	-	631.337
Binalar	2.402.987	82.215	13.937	(26.108)	193.833	(1.474)	(16.671)	2.648.719
Makine, tesis ve cihazlar	3.248.618	34.932	28.528	(57.205)	409.225	-	-	3.664.098
Taşıt araçları	113.579	26	8.207	(5.086)	3.776	-	-	120.502
Döşeme ve demirbaşlar	2.883.082	1.573	104.888	(68.108)	13.896	1.928	-	2.937.259
Toplam	9.274.547	120.896	160.983	(190.485)	652.191	454	(16.671)	10.001.915
Yapılmakta olan yatırımlar	944.284	207	437.926	(2.090)	(682.837)	-	-	697.490
Toplam	10.218.831	121.103	598.909	(192.575)	(30.646)	454	(16.671)	10.699.405
Birikmiş amortisman:								
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(234.731)	(300)	(5.187)	236	-	-	-	(239.982)
Binalar	(975.917)	(6.506)	(37.955)	9.764	-	-	-	(1.010.614)
Makine, tesis ve cihazlar	(1.914.886)	(24.315)	(108.269)	48.486	-	-	-	(1.998.984)
Taşıt araçları	(95.865)	66	(4.969)	3.412	-	-	-	(97.356)
Döşeme ve demirbaşlar	(2.032.923)	2.610	(171.606)	59.295	-	(392)	-	(2.143.016)
Toplam	(5.254.322)	(28.445)	(327.986)	121.193	-	(392)	-	(5.489.952)
Net kayıtlı değer	4.964.509							5.209.453

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 30.646 TL’si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 9 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Maddi olmayan duran varlıkların 30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Değer Düşüklüğü Karşılığı	Çıkışlar	Transferler	30 Eylül 2018
Maliyet	1.827.717	67.273	228.009	154	(6.460)	33.311	2.150.004
Birikmiş itfa payları (-)	(1.010.619)	(38.711)	(192.301)	(154)	1.323	-	(1.240.462)
Net kayıtlı değer	817.098						909.542

	1 Ocak 2017	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Değer Düşüklüğü Karşılığı	Çıkışlar	Transferler	30 Eylül 2017
Maliyet	1.474.679	11.384	90.624	(2.179)	(2.514)	30.646	1.602.640
Birikmiş itfa payları (-)	(801.910)	(9.328)	(147.050)	56	364	-	(957.868)
Net kayıtlı değer	672.769						644.772

(*) Maddi olmayan duran varlıklar ağırlıklı olarak lisans ve yazılımlardan oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 10 - ŞEREFIYE

Şerefiyenin 30 Eylül 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla sona ara eren dönemlere ait hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2018	2017
1 Ocak	873.097	1.014.815
İlave veya çıkışlar*	286.471	-
30 Eylül	1.159.568	1.014.815

* Grup bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın %100 bağlı ortaklığı konumunda olan ve Amerika'da mukim Kordsa Inc., ticari havacılık sektörüne ileri kompozit malzemeler sağlayan Fabric Development, Inc. ("FDI") ve Textile Products, Inc. ("TPI") unvanlı tamamı Piyush A.Shah ve Abantika P.Shah'a ait iki ayrı şahıs şirketinin satın alınma işlemi tamamlanmıştır. Satınalma işlemine paralel olarak Şirket, bağlı ortaklığı Kordsa Inc.'e 65 milyon ABD Doları tutarında sermaye artışı gerçekleştirmiştir. TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ("TFRS 3") standardı uyarınca, satın alma yöntemi kullanılarak muhasebeleştirme yapmak için gerekli olan tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini belirleme çalışması ile bu çalışma neticesinde satın alım bedelinin maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dağıtılmasına yönelik çalışma ("Satın alma maliyetinin dağıtılması çalışması") bağımsız bir değerlendirme kuruluşu olan Houlihan Lokey Financial Advisors, Inc. tarafından sürdürülmekte olup, rapor tarihi itibarıyla değer tespiti çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda rapor dönemi itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek tahminlenmiş ve geçici tutarlar olarak finansal tablolara yansıtılmıştır. TFRS 3 standardı uyarınca ölçme dönemi satın alma tarihinden itibaren en fazla bir yıl olarak tanımlanmış olup, bu süre zarfında raporun tamamlanmasını takiben yeni bilgilerin edinilmesi halinde ek varlık ve yükümlülükler muhasebeleştirilebilecektir. Satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin satın alma bedelini aşan 286.471 TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

DİPNOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer kısa vadeli karşılıklar	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Borç karşılıkları	489.566	241.673
<i>Kredi puan karşılıkları</i>	47.710	69.960
<i>Dava karşılıkları</i>	97.498	97.249
<i>Tazmin edilmemiş ve nakde dönüşmemiş gayrinakdi krediler özel karşılıkları</i>	339.043	67.754
<i>Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler</i>	4.260	4.260
<i>Diğer kısa vadeli borç karşılıkları</i>	1.056	2.450
Diğer borç karşılıkları	74.577	91.265
Toplam	564.143	332.938

Diğer uzun vadeli karşılıklar	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Borç karşılıkları	5.206	4.613
<i>Diğer uzun vadeli borç karşılıkları</i>	5.206	4.613
Toplam	5.206	4.613

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Taahhütler - Bankacılık bölümü	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Verilen teminat mektupları	39.871.857	34.576.533
Akreditifler	10.289.748	6.579.073
Dövizli kabul kredileri	5.042.602	3.757.710
Diğer teminatlar	7.636.483	5.914.738
Toplam	62.840.690	50.828.054

Taahhütler - Diğer şirketler	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Verilen teminat mektupları	979.420	649.971
Verilen diğer teminatlar	458.340	294.789
Maddi duran varlıklar ile ilgili ipotek, teminat, rehin	11.480	25.185
Toplam	1.449.240	969.945

Borçlanma senetleri ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri:

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla borçlanma senetleri (devlet tahvilleri, hazine bonoları ve eurobondlar) ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Geri alım taahhütleri	28.845.306	29.229.448

Alım-satım amaçlı işlemlerin türleri:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Yabancı para döviz alım	14.798.608	10.601.547
Yabancı para döviz satım	13.975.583	10.564.713
Toplam	28.774.191	21.166.260

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Para swap alımları	141.934.945	111.502.891
Para swap satışları	137.781.762	106.924.680
Faiz haddi swap alımları	89.994.455	46.369.365
Faiz haddi swap satışları	89.994.455	46.369.365
Toplam	459.705.617	311.166.301

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Spot alımlar	9.268.700	5.034.625
Spot satışlar	8.886.063	5.050.637
Toplam	18.154.763	10.085.262

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Para, faiz ve menkul değer alım opsiyonları	82.054.247	50.144.128
Para, faiz ve menkul değer satım opsiyonları	81.917.029	50.460.763
Toplam	163.971.276	100.604.891

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Diğer alım işlemleri	15.741.725	6.225.924
Diğer satım işlemleri	10.439.491	8.623.132
Toplam	26.181.216	14.849.056

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Riskten korunma amaçlı türev işlem türleri:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Faiz haddi swap alımları	16.949.198	11.759.837
Faiz haddi swap satışları	16.949.198	11.759.837
Toplam	33.898.396	23.519.674

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Yabancı para döviz alım	20.578	31.708
Yabancı para döviz satım	26.294	97.386
Toplam	46.872	129.094

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Para swap alımları	15.845.546	3.482.506
Para swap satışları	11.766.330	2.507.376
Toplam	27.611.876	5.989.882

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	6.149.515	33.722.342	39.871.857
Akreditifler	6.364.196	3.925.552	10.289.748
Döviz Kabul kredileri	3.978.835	1.063.767	5.042.602
Diğer teminatlar	3.211.383	4.425.100	7.636.483
Toplam	19.703.929	43.136.761	62.840.690

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	6.616.283	27.960.249	34.576.532
Akreditifler	5.188.694	1.390.378	6.579.072
Döviz kabul kredileri	2.900.711	857.000	3.757.711
Diğer teminatlar	2.497.120	3.417.619	5.914.739
Toplam	17.202.808	33.625.246	50.828.054

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait taahhütlerin ekonomik risk konsantrasyonu aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Finansal kurumlar	8.223.051	7.006.200
İnşaat	7.626.215	6.252.263
Kimya	2.582.369	2.791.301
Toptan satıcılar	14.151.993	9.970.378
Küçük ölçekli perakendeciler	4.808.278	4.806.478
Çelik ve madencilik	3.887.094	3.152.082
Yiyecek ve içecek	1.439.821	798.144
Elektrik, gaz ve su	2.176.107	1.926.591
Otomotiv	1.362.312	855.703
Diğer imalat	5.367.795	2.965.513
Elektronik	354.448	676.712
Tekstil	1.670.791	1.423.271
Taşımacılık	701.871	621.471
Telekomünikasyon	218.080	224.582
Turizm	395.709	278.993
Tarım ve ormancılık	187.304	165.071
Diğer	7.687.452	6.913.301
Toplam	62.840.690	50.828.054

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Grup'un iş ortaklıklarından Aksigorta T.C. Maliye Bakanlığı Vergi Denetleme Kurulu'nun Şirket nezdinde 24 Haziran 2014 tarihinde başlattığı 2009, 2010, 2011 ve 2012 yılları BSMV konulu sınırlı vergi incelemesi sonucunda sovtaj işlemlerinin banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi tutulmadığı gerekçesiyle Şirket'e 2009 yılı için 1,8 milyon Tam TL vergi ve 2.8 milyon Tam TL vergi cezası 2010 yılı için 2 milyon Tam TL vergi ve 3 milyon Tam TL vergi cezası, 2011 yılı için 3 milyon Tam TL vergi ve 4,6 milyon Tam TL vergi cezası, 2012 yılı için 4,3 milyon Tam TL vergi ve 6.4 milyon Tam TL vergi cezası olmak üzere toplam 27,9 milyon Tam TL vergi ve vergi cezası tarh edilmiş olup, Şirket uygulamalarının mevzuata uygun olduğu düşünülmekte olduğundan finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır. Şirket, 16 Ocak 2015 tarihinde 2009 yılına ilişkin ve 20 Şubat 2015 tarihinde 2010, 2011 ve 2012 yıllarına ilişkin vergi ve cezaları için Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonu Başkanlığı'na uzlaşma talebinde bulunmuştur. Büyük Mükellefler Vergi Dairesi ile 15 Şubat 2018 tarihinde uzlaşma görüşmesi yapılmış ancak ilgili dönem vergi cezalarına ilişkin Büyük Mükellefler Vergi Dairesi ile uzlaşma konusunda anlaşma sağlanamamıştır. Vergi aslı ve cezalarına ilişkin olarak bu aşamada herhangi bir ödeme yapılmayacak olup yasal haklarımız dairesinde hukuki işlemlere başlanmıştır.

Grup'un bağlı ortaklıklarından Teknosa için, Rekabet Kurulu, 19 Şubat 2015 tarihli 15-08/108-M sayılı kararı ile 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacı ile Şirket ve kararda yer alan diğer şirketler nezdinde soruşturma açılmasına karar vermiş olup, bu kapsamda savunma talep etmiştir. 7 Temmuz 2015 tarih ve 15- 28/319-M sayılı karar ile soruşturmanın kapsamı tüketici elektroniği olarak genişletilerek önceki soruşturma ile birleştirilmiştir. Bu soruşturma için tüm yazılı savunmalar Şirket tarafından verilmiştir. 25 Ekim 2016 tarihi itibarıyla sözlü savunma süreci de tamamlanmıştır. Aynı şekilde 7 Temmuz 2015 tarih ve 15- 28/319-M sayılı karar ile şirketin önceki dönemlerdeki %100 bağlı ortaklığı olan Kliksa da soruşturmaya dahil edilmiş olup, bu soruşturma için Kliksa adına da tüm yazılı savunma süreci tamamlanmıştır. Her iki dosya için de 11 Kasım 2016 tarihinde Rekabet Kurulu'nun nihai kararı kurulun resmi web sitesinde yayınlanmıştır. Karar gereğince Teknosa ve Kliksa toplam 18.025.556 Tam TL para cezasına hükmolunmuştur. Rekabet Kurumu tarafından gerekçeli karar Şirket'e 8 Mart 2017 tarihinde tebliğ edilmiştir. Şirket tarafından 6 Nisan 2017 tarihinde erken ödeme hakkı kullanılarak para cezasının 3/4'lük kısmına tekabül eden 13.519.167 Tam TL tutarında ihtirazi kayıt ile ödeme yapılmıştır ve 60 günlük yasal süre içerisinde; 5 Mayıs 2017 tarihinde dava açılmıştır ve dava devam etmektedir.

Grup'un iş ortaklıklarından Enerjisa Enerji A.Ş. için, Kasım 2016'da yapılan ön incelemeyi takiben, Rekabet Kurulu Aralık 2016'da Şirket'in bağlı ortaklıklarının 4054 sayılı Rekabet Kanununa uygun hareket edip etmediğinin tespitine yönelik soruşturma başlatılmasına karar vermiştir. Rekabet Kurulu, 5 Ocak 2018 tarihinde soruşturmaya ilişkin raporunu Şirket'e iletmış olup, soruşturma raporunda, Şirket'in dağıtım ve perakende şirketlerinin hakim durumlarını kötüye kullandıkları ve idari para cezası verilmesi gerektiği iddia edilmiştir. Rekabet Kurulu 09.08.2018 tarihinde konuya ilişkin kısa kararını açıklamış olup, İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş. ve Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş. şirketlerine toplam 143.061.738,12 Tam TL idari para ceza verilmesine karar vermiştir. Gerekçeli kararın 2018 yılı içerisinde tebliğ edilmesi beklenmektedir. Söz konusu ceza, gerekçeli Rekabet Kurulu kararının tebliğinden itibaren 30 gün içerisinde ödenmesi durumunda %25 oranında indirimine tabi olacağından, 107.296.303,59 Tam TL tutarında karşılık ayrılmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 12 - TAAHHÜTLER

30 Eylül 2018 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	30 Eylül 2018				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.437.760	369.627	111.249	57.799	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	1.503.436	331.869	11.684	157.676	5.643
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	62.840.689	22.879.598	3.740.593	2.441.727	582.970
D Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	65.781.885	23.581.094	3.863.526	2.657.202	588.613
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 12 - TAAHHÜTLER (Devamı)

30 Eylül 2018 itibarıyla İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	30 Eylül 2018				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.238.575	1.183.742	7.549	1.383	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	381	381	-	-	-
D. Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	1.238.956	1.184.123	7.549	1.383	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 12 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2017 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2017				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.295.946	434.563	133.887	78.704	987
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	1.135.058	276.886	64.605	135.303	3.528
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	50.810.439	21.370.968	4.744.023	2.471.376	385.992
D Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	53.241.443	22.082.417	4.942.515	2.685.383	390.507
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	97.083	-	-	21.500	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	97.083	-	-	21.500	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 12 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2017 itibarıyla İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2017				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	895.128	893.057	393	130	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	495	495	-	-	-
D. Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	895.623	893.552	393	130	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 13 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer Dönen Varlıklar	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Bankalararası çek takas hesabı	180.237	149.829
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	330.612	156.615
Diğer dönen varlıklar	82.074	64.115
Toplam	592.923	370.559
Diğer Duran Varlıklar	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Uzun vadeli vergi alacakları		
ve diğer yasal alacaklar	20.873	26.941
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	6.804	4.928
Diğer duran varlıklar	117.142	87.944
Toplam	144.819	119.813
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Bankalararası çek takas hesabı	368.020	291.353
Tasarruf mevduatı sigortası	54.023	50.641
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	350.377	323.668
Toplam	772.420	665.662
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler		
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	57.396	55.065
Toplam	57.396	55.065

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 14 - ÖZKAYNAKLAR

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.’nin onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kr kayıtlı nominal bedeldeki 204.040.393.100 adet (31 Aralık 2017: 204.040.393.100 adet) hisseden oluşmaktadır.

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Holding’in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi ve sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	Pay (%)	30 Eylül 2018	Pay (%)	31 Aralık 2017
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07	287.100	14,07	287.100
Serra Sabancı	7,21	147.160	7,21	147.160
Suzan Sabancı Dinçer	6,94	141.567	6,94	141.567
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94	141.567	6,94	141.567
Diğer	64,84	1.323.010	64,84	1.323.010
Sermaye	100,00	2.040.404	100,00	2.040.404
Geri alınmış paylar (-)		(190.470)		(190.470)
Hisse senetleri ihraç primi		22.237		22.237

Grup’un bağlı ortaklıklarından EXSA Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. (“Exsa”) 22 Aralık 2015 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile Borsa İstanbul’da Sabancı Holding halka açık paylarından hisse alımları gerçekleştirmeye başlamıştır. Bu işlemlerle, Exsa’nın Sabancı Holding sermayesindeki payı 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla %1,17’dir. Bu paylar, konsolide özkaynaklarda geri alınmış paylar hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu’na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu’na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20’sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5’i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu’na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50’sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Ayrıca, Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası’ndan yararlanabilmek için söz konusu kazançların gayrimenkuller için %50, İştirak Hissesi Satış Kazancı için %75’inin pasifte bir fon hesabında (özel yedekler) tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası kapsamında, gerçekleşen iştirak satışları neticesinde kanuni finansal tablolarda oluşan satış kazançlarının %75’lik kısmı “İştirak satış karları” altında sınıflandırılmıştır.

Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Yasal yedekler	705.513	699.547
İştirak satış karları	333.369	333.369
Toplam	1.038.882	1.032.916

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 14 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Kar Dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Şirketler, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler

	Değer artış fonları	Nakit akışı riskinden korunma fonları	Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma fonları	Yabancı para çevrim farkları
1 Ocak 2017 itibarıyla bakiyeler	(444.676)	(177.288)	(146.024)	499.438
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	347.557	48.910	(60.610)	112.434
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	(67.498)	18.766	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	9.746	-	-	-
Vergi etkisi	(57.360)	(14.137)	12.122	-
30 Eylül 2017 itibarıyla bakiyeler	(212.231)	(123.749)	(194.512)	611.872
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiyeler	(310.337)	(121.522)	(228.186)	724.660
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	(1.419.223)	39.346	(319.454)	912.118
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	(149.035)	(18.818)	-	-
Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	34.112	-	-	-
Vergi etkisi	337.512	(4.516)	70.280	-
30 Eylül 2018 itibarıyla bakiyeler	(1.506.971)	(105.511)	(477.360)	1.636.778

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER

1 Ocak - 30 Eylül 2018

30 Eylül 2018 itibarıyla, Grup'un bağlı ortaklıklarından Temsa'nın garanti niteliğinde iktisap ettiği ve elden çıkarmak istediği 9.986.395 Tam TL tutarındaki gayrimenkuller "Satış Amacıyla Elde Tutulan Varlıklar" altında muhasebeleştirilmiştir (31 Aralık 2017: 9.986.395 Tam TL).

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin 30 Eylül 2018 itibarıyla 128.796 Tam TL dönem karı bulunmaktadır (30 Eylül 2017: 6.290.725 Tam TL kar). 30 Eylül 2018 ve 30 Eylül 2017 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır.

Nile Kordsa Company for Industrial Fabric ile ilgili olarak; "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar" altında muhasebeleştirilen tutar 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla, 18.086.303 Tam TL'dir (31 Aralık 2017: 11.194.785 Tam TL). "Satış Amacıyla Elde Tutulan Yükümlülükler altında muhasebeleştirilen tutar 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla, 6.384.235 Tam TL'dir (31 Aralık 2017: 5.261.866 Tam TL).

1 Ocak - 30 Eylül 2017

Grup'un "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlık" olarak finansal tablolarında göstermiş olduğu varlıkları, Grup'un bağlı ortaklıklarından Temsa'nın garanti niteliğinde iktisap ettiği ve elden çıkarmak istediği 16.671.395 Tam TL tutarındaki gayrimenkullerinden ve Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın 31 Aralık 2015 tarih, 2015/29 sayılı Yönetim Kurulu Kararı'na göre; %51 oranında ortağı olduğu Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin "Satış Amaçlı Elde Tutulan Varlık" olarak sınıflandırılmasıyla bilançoda 11.246.897 Tam TL tutarındaki paylarından oluşmaktadır. "Satış Amacıyla Elde Tutulan Yükümlülükler altında muhasebeleştirilen tutar 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla, 2.969.234 Tam TL'dir

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin 30 Eylül 2017 itibarıyla 6.290.725 Tam TL dönem zararı bulunmamaktadır. 30 Eylül 2017 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır.

DİPNOT 16 - FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Nisan- 30 Eylül 2017
Finansman gelirleri				
Kur farkı geliri	116.965	120.429	114.136	6.690
Faiz geliri	21.136	-	16.070	-
Toplam	138.101	120.429	130.206	6.690
Finansman giderleri				
Kur farkı gideri	(348.012)	(159.046)	(234.203)	(15.210)
Faiz gideri	(395.187)	(242.502)	(199.724)	(107.969)
Diğer finansman giderleri	(49.661)	(42.317)	(31.395)	(15.712)
Toplam	(792.860)	(443.865)	(465.322)	(138.891)

Finansman gelirleri ve giderleri bankacılık dışındaki bölümler ile ilgilidir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Ödenecek kurumlar vergisi ve gelir vergisi	548.926	1.705.443
Eksi: peşin ödenen vergiler	(485.197)	(902.992)
Toplam ödenecek vergiler	63.729	802.451

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı hesaplanmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu 13 Haziran 2006 tarih ve 5520 sayılı yasa ile değişmiştir. Söz konusu 5520 sayılı yeni Kurumlar Vergisi Kanunu'nun pek çok hükmü 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir. Buna göre Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı 2018 yılı için %22'dir (2017: %20). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kar dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir.

Türkiye'deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara ödenen kar paylarından (temettü) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Karın sermayeye ilavesi, kar dağıtımı sayılmaz.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %22 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 10'uncu gününe kadar beyan edip 17'nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka mali borca da mahsup edilebilir.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında 2018, 2019, 2020 yılları için Kurumlar Vergisi oranı %20'den %22'ye çıkarılmıştır.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25'inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir.

Vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek vergiye ilişkin yapılacak vergi tarhiyatı nedeniyle vergi miktarları değişebilir.

Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl karlarından mahsup edilemez.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARI İLE ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda kurumlara yönelik birçok istisna bulunmaktadır. Bu istisnalardan Grup'a ilişkin olanları aşağıda açıklanmıştır:

İştirak Kazançları İstisnası

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştirakten elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır.

Emisyon Primi İstisnası

Anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmasından sağlanan emisyon primi kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Yurtdışı İştirak Kazançları İstisnası

Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim veya limited şirket mahiyetindeki bir şirketin (esas faaliyet konusu finansal kiralama veya her nevi menkul kıymet yatırımı olanlar hariç) sermayesine, kazancın elde edildiği tarihe kadar devamlı olarak en az bir yıl süreyle %10 veya daha fazla oranda iştirak eden kurumların, bu iştiraklerin kanuni veya iş merkezinin bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az %15 oranında (esas faaliyet konusu finansman temini veya sigortacılık olanlarda en az, Türkiye'de uygulanan kurumlar vergisi oranında) kurumlar vergisi benzeri vergi yükü taşıyan ve elde edildiği vergilendirme dönemine ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer ettikleri iştirak kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası

Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisselerinin, gayrimenkullerinin, rüçhan hakkı, kurucu senedi ve intifa senetleri satışından doğan kazançlarının %75'i kurumlar vergisinden istisnadır. 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren gayrimenkuller için istisna %50 olarak revize olmuştur. İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

Menkul kıymet ve taşınmaz ticareti ve kiralaması ile uğraşan kurumların bu amaçla ellerinde bulundurdıkları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar istisna kapsamı dışındadır.

Yatırım İndirimi İstisnası

1 Ağustos 2010 Tarihli ve 27659 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6009 sayılı Kanun'un 5'nci maddesi ile Anayasa Mahkemesinin 8 Ocak 2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/144 sayılı Kararı ile iptal edilen 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 69'uncu Maddesi'ndeki "sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait" ibaresi yeniden düzenlenmiştir. Yeni düzenleme ile, kazancın yetersiz olması nedeniyle indirilemeyen ve sonraki dönemlere devreden yatırım indirimi istisnasından yıl sınırlaması olmaksızın yararlanılmaya devam edilmesi sağlanmakta, ancak vergi matrahlarının tespitinde yatırım indirimi istisnası olarak indirim konusu yapılacak tutarın ise ilgili yıl kazanç tutarının %25'ini aşmaması öngörülmektedir. Yine yapılan değişiklik, yatırım indiriminden yararlanacak olanların kurumlar vergisi oranının %30 değil yürürlükteki oran (%22) olması esası benimsenmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

6009 Sayılı Kanun'la geçici 69'uncu Madde'ye eklenen %25 lik sınırla ilgili "Şu kadar ki, vergi matrahlarının tespitinde yatırım indirimi istisnası olarak indirim konusu yapılacak tutar, ilgili kazancın %25'ini aşamaz." hükmü, Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle 18 Şubat 2012 tarihli ve 28208 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 9 Şubat 2012 tarihli ve E: 2010/93. K: 2012/9 (Yürürlüğü Durdurma) sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin konuya ilişkin gerekçeli kararı 26 Temmuz 2013 tarihli ve 28719 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

30 Eylül 2018 ve 30 Eylül 2017 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait konsolide diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda yer alan kapsamlı gelir kalemlerine ilişkin vergi tutarları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018			30 Eylül 2017		
	Vergi öncesi	Vergi gideri	Vergi sonrası	Vergi öncesi	Vergi gideri	Vergi sonrası
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin diğer kapsamlı gelir	(3.112.372)	684.722	(2.427.650)	697.459	(139.492)	557.967
Nakit akışı riskinden korunma araçları	(144.049)	31.691	(112.358)	69.081	(13.816)	55.265
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar)	(783.937)	172.466	(611.471)	(148.736)	29.747	(118.989)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	2.184.187	-	2.184.187	270.209	-	270.209
Aktüeryal (kayıp)/kazançları	12.454	(2.740)	9.714	(531)	106	(425)
Diğer Kapsamlı Gelir	(1.843.717)	886.139	(957.578)	887.482	(123.455)	764.027

Ertelenmiş vergiler

Grup, ertelenmiş gelir vergisi varlık ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin TMS ve vergi finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmelerin sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar gelir ve giderlerin, TMS ve vergi kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden ve devreden mali zarar ile yatırım indirim istisnasından kaynaklanmaktadır. Gelecek dönemlerde gerçekleşecek uzun vadeli geçici farklar üzerinden yükümlülük metoduna göre hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak oran Türkiye için %20'dir. Yapılan Kanun değişikliği ile 2018, 2019 ve 2020 yılları için bu oran %22 olarak belirlenmiştir.

Ayrı birer vergi mükellefi olan bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların finansal tablolarında yer alan ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini net göstermiş olmalarından dolayı Grup'un konsolide bilançosuna söz konusu net sunum şeklinin etkileri yansımıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan geçici farklar ile ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri ise brüt değerler esas alınarak hazırlanmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ertelenmiş vergiler (devamı)

30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un 91inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen geçici 10uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 vergilendirme dönemlerine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirilmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu’na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

30 Eylül 2018 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %22 (2017: %20) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir. Yapılan Kanun değişikliği ile 2018, 2019 ve 2020 yılları için bu oran %22 olarak belirlenmiştir.

Grup’un üzerinden ertelenmiş vergi varlığı hesaplamadığı geçmiş yıl zararı bulunmamaktadır. Grup’un 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla üzerinden ertelenmiş vergi alacağı hesaplanan toplam 903.213 TL (31 Aralık 2017: 1.142.324 TL) devreden mali zararı bulunmakta olup bu taşınabilir mali zarar beş yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilir. 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanılabilecekleri en son hesap dönemleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
2019	-	11.970
2020	24.796	41.345
2021	518.440	741.504
2022	353.219	347.505
2023	6.758	-
Toplam	903.213	1.142.324

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sona eren dönemlere ait ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	661.130	552.671
Ertelenmiş Vergi Yükümlülükleri	(217.478)	(149.352)
Net Ertelenmiş Vergi Varlıkları	443.652	403.319

30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren ara dönemlere ait ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2018	2017
1 Ocak bakiyeleri	403.319	496.251
Doğrudan özkaynaklarla ilişkilendirilen	342.833	(115.671)
Yabancı para çevrim farkları	(46.639)	4.413
Kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen	(264.368)	(218.743)
Diğer	8.507	(2.686)
30 Eylül	443.652	163.564

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 18 - TÜREV ARAÇLAR

30 Eylül 2018	Makul Değer	
	Varlık	Yükümlülük
Alım-satım amaçlı türev araçlar:		
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	23.473.539	20.306.708
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	2.571.690	1.850.639
Döviz ve faiz haddi future alış ve satış işlemleri	-	-
Döviz alış ve satış opsiyonları	2.216.715	1.937.594
Diğer alış ve satış işlemleri	3.247.722	-
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	31.509.666	24.094.941
Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	7.252.030	1.277.936
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	5.854	128.621
Döviz alış ve satış işlemleri	-	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	7.257.884	1.406.557
Toplam türev araçlar	38.767.550	25.501.498
31 Aralık 2017	Makul Değer	
	Varlık	Yükümlülük
Alım-satım amaçlı türev araçlar:		
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	6.104.829	4.722.590
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	421.897	457.597
Döviz alış ve satış opsiyonları	203.603	242.212
Diğer alış ve satış işlemleri	1.587.534	5.092
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	8.317.863	5.427.491
Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	1.136.284	75.710
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	19.817	10.376
Döviz alış ve satış işlemleri	37.023	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	1.193.124	86.086
Toplam türev araçlar	9.510.987	5.513.577

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 18 - TÜREV ARAÇLAR (Devamı)

Akbank, Brisa, Yünsa, Carrefoursa ve Enerjisa finansal borçlarından kaynaklanan nakit akışı riskine karşı faiz haddi swap'larının kullanımı yoluyla nakit akışı riskinden korunmaktadır. Nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında, riskten korunma aracının makul değer değişiminin etkin kısmı özkaynaklar altında değer artış fonları hesabında muhasebeleştirilmektedir. Akbank, ayrıca çapraz para swapları ile Türk parası sabit faizli finansal varlıklarından ve yabancı para finansal borçlarından kaynaklanan gerçeğe uygun değer riskinden korunmaktadır.

DİPNOT 19 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR

Bankacılık

Müşterilere verilen kredi ve avanslar	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Tüketici kredileri ve kredi kartı alacakları	48.577.825	48.763.903
Proje finansmanı ile ilgili krediler(*)	44.009.542	35.328.282
İnşaat	36.063.573	29.093.069
Mali kuruluşlar	28.763.242	28.290.165
Küçük ölçekli işletmeler	17.289.297	17.271.905
Madencilik	6.829.599	6.746.537
Telekomünikasyon	10.916.939	6.804.962
Diğer üretim sektörleri	10.661.842	6.418.826
Gıda, toptan ve perakende ticaret	5.911.445	5.392.196
Tekstil	7.223.361	5.273.075
Kimya	4.424.436	4.099.549
Otomotiv	4.022.580	3.616.780
Diğer	16.033.856	15.759.297
Müşterilere verilen kredi ve avanslar toplamı	240.727.537	212.858.546
Kredi risk karşılığı	(10.804.276)	(6.963.538)
Finansal kiralama alacakları	7.700.689	5.811.994
Müşterilere verilen krediler ve avanslar-net	237.623.950	211.707.002

Yukarıdaki tablo bankanın canlı ve takipteki toplam kredilerini içermekte olup, kredi risk karşılığı tüm kredi riski göz önünde bulundurularak banka değerlendirmesi sonucunda ayrılmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

Bankacılık (devamı)

(*) Banka'nın, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin (Türk Telekom) hisselerinin satın alım finansmanı kapsamında diğer yerli ve yabancı bankalardan oluşan, hisse rehni teminatı ile kullanılan sendikasyona katılım çerçevesinde, Ojer Telekomünikasyon A.Ş.'ye verdiği (OTAŞ) birikmiş faiz dahil 1.783 milyon USD nakit kredi riski bulunmaktadır. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla sözkonusu kredi Yakın İzlemedeki Krediler ve Diğer Alacaklar altında sınıflandırılmaktadır. Söz konusu borcun yeniden yapılandırılması için Banka'nın da aralarında bulunduğu tüm kredi veren taraflarca bir mutabakata varılmıştır. Mutabık kalınan yapı uyarınca OTAŞ'ın sahibi olduğu, Türk Telekom'un ihraç edilmiş sermayesinin %55'ini oluşturan ve mevcut kredilerin teminatını oluşturmak amacıyla rehin verilen 1.925.000.000 adet A Grubu payların kredi verenlerin doğrudan veya dolaylı ortak olacakları, Türkiye Cumhuriyeti'nde kurulmuş ya da kurulacak özel amaçlı bir şirket tarafından devralınması planlanmaktadır. İşlemin yeni şirket nezdinde yeniden yapılandırılacak krediye ilişkin sözleşmeler üzerinde mutabakata varılması, gerekli kurumsal, idari ve her türlü onay ve izinlerin tamamlanması ve sözleşmeler tahtında gerekli koşulların sağlanmasını takiben sonuçlanması beklenmektedir. Halihazırda yetkili organlardan alınması gerekli izin ve onaylar ile krediye ilişkin sözleşmeler büyük ölçüde tamamlanmıştır.

ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden müşterilere verilen kredi ve avansların etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %6,89 (31 Aralık 2017: %5,93), %4,25 (31 Aralık 2017: %3,73), %10,24 (31 Aralık 2017: %4,24) ve %18,88'dur (31 Aralık 2017: %14,55).

30 Eylül 2018 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Toplam
1 Ocak 2018	3.942.225	3.021.313	6.963.538
Brüt karşılıklar	4.081.350	1.261.366	5.342.716
Tahsilatlar	(386.117)	(343.193)	(729.310)
Finansal tablolardan çıkarılanlar (*)	(234.617)	(538.051)	(772.668)
30 Eylül 2018	7.402.841	3.401.435	10.804.276

(*) Banka, takipteki krediler portföyünün 774 milyon TL (tam TL tutardır) tutarındaki bölümünü, 36 milyon TL (tam TL tutardır) bedel karşılığında Güven Varlık Yönetimi A.Ş., Efes Varlık Yönetim A.Ş. ve Hayat Varlık Yönetimi A.Ş.'ye satmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

Bankacılık (devamı)

30 Eylül 2017 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Toplam
1 Ocak 2017	3.662.281	3.302.324	6.964.605
Brüt karşılıklar	719.923	641.556	1.361.479
Tahsilatlar	(218.803)	(444.219)	(663.022)
Finansal tablolardan çıkarılanlar	(181.291)	(538.561)	(719.852)
30 Eylül 2017	3.982.110	2.961.100	6.943.210

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen kredi ve avansların vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
3 aya kadar	71.273.044	52.114.105
3 ile 12 ay arası	38.213.367	43.286.730
Cari	109.486.411	95.400.835
1 ile 5 yıl arası	91.059.252	86.445.812
5 yıldan fazla	29.377.598	24.048.361
Cari olmayan	120.436.850	110.494.173
Toplam	229.923.261	205.895.008

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen krediler ve avansların sözleşmelerde yer alan yeniden fiyatlama tarihleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
3 aya kadar	102.270.707	76.335.391
3 ile 12 ay arası	56.738.502	48.493.144
1 ile 5 yıl arası	65.496.473	71.314.084
5 yıldan fazla	5.417.579	9.752.389
Toplam	229.923.261	205.895.008

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR

Bankacılık

	30 Eylül 2018			31 Aralık 2017		
	Vadesiz	Vadeli	Toplam	Vadesiz	Vadeli	Toplam
Tasarruf mevduatı	24.072.760	108.846.107	132.918.867	17.851.983	89.346.331	107.198.314
Ticari kuruluşlar	19.859.516	76.760.600	96.620.116	17.616.473	57.209.394	74.825.867
Bankalararası mevduat	1.421.720	6.868.783	8.290.503	1.187.569	12.741.468	13.929.037
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	-	28.228.833	28.228.833	-	28.850.276	28.850.276
Diğer	746.690	2.938.506	3.685.196	546.072	3.007.742	3.553.814
Toplam	46.100.686	223.642.829	269.743.515	37.202.097	191.155.211	228.357.308

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatların etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %3,48 (31 Aralık 2017: %1,97), %0,74 (31 Aralık 2017: %0,49) ve %20,54'dür (31 Aralık 2017 %10,81).

Mevduat ve para piyasalarına borçların 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla sözleşmede yer alan vade ve yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan süreler analizi aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Vadesiz	42.529.015	35.239.920
3 aya kadar	193.688.957	166.467.421
3 ile 12 ay arası	26.074.621	19.360.469
1 ile 5 yıl arası	6.709.469	6.693.448
5 yıldan fazla	741.453	596.050
Toplam	269.743.515	228.357.308

DİPNOT 21 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Grup'un üst düzey yöneticileri, genel müdür, genel sekreter, grup başkanları, bölüm başkanları, grup direktörleri olarak belirlenmiştir. Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar ücretler, ikramiyeler, sosyal güvenlik, sağlık sigortası, izin, takdir ikramiyesi ve teşvik primini içermektedir. Diğer uzun vadeli faydalar bireysel emeklilik sistemi ödemelerini içermektedir. İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar emeklilik ve transfer sebebiyle işten çıkarılan üst düzey yöneticilere ödenen kıdem tazminatı ve izin ödemelerini içermektedir.

Grup'un 30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren altı aylık dönemlerde üst düzey yöneticilerine sağladığı faydaların kırılımı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	30 Eylül 2017
Üst düzey yöneticilere sağlanan kısa vadeli faydalar	20.373	17.147
İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar	2.548	1.745
Diğer uzun vadeli faydalar	203	180
Toplam	23.124	19.072

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 22 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

22.1 Finansal Araçlar ve Finansal Risk Yönetimi

22.1.1 Finansal Risk Yönetimi

Grup faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler; piyasa riski (kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riskini içerir), kredi riski ve likidite riskidir. Grup'un genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerin Grup'un finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır. Grup maruz kaldığı çeşitli risklerden korunma amacıyla türev finansal araçlardan yararlanmaktadır.

Finansal risk yönetimi, kendi Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde her bir Bağlı Ortaklık ve İş Ortaklığı tarafından uygulanmaktadır.

22.1.1.1 Döviz Kuru Riski

Grup, döviz cinsinden borçlu bulunulan tutarların fonksiyonel para birimine çevrilmesinden dolayı kur değişikliklerinden doğan döviz riskine sahiptir. Bu riskler, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Grup bilanço kalemlerinden doğan kur riskini en aza indirmek amacı ile türev araçlardan yararlanmakta; forward ve swap kullanımı ile yabancı para kuru riskinden sınırlı olarak korunmaktadır.

Akbank'ın yabancı para cinsinden ve yabancı paraya endeksli varlıkları ile yabancı para cinsinden yükümlülükleri arasındaki fark "Yabancı Para ("YP") net genel pozisyon" olarak tanımlanmakta ve kur riskine baz teşkil etmektedir. Kur riskinin önemli bir boyutu da YP net genel pozisyon içindeki farklı cinsten yabancı paraların birbirleri karşısındaki değerlerinin değişmesinin doğurduğu risktir (çapraz kur riski). Akbank kur riskine maruz tutarı Üst Düzey Risk Komitesi tarafından belirlenen limitler içerisinde tutmaktadır. Üst Düzey Risk Komitesi genel ekonomik durum ve piyasalardaki gelişmelere göre risk limitlerini sürekli olarak gözden geçirmekte ve gerekli hallerde yeni limitler belirlemektedir. Söz konusu limitler hem YP net genel pozisyon için hem de bu pozisyon içindeki çapraz kur riski için ayrı ayrı belirlenmekte ve takip edilmektedir. Kur riski yönetiminin bir aracı olarak swap ve forward gibi vadeli işlem sözleşmeleri de gerektiğinde kullanılarak riskten korunma sağlanmaktadır.

Grup başlıca Avro, ABD Doları ve İngiliz Sterlini cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla yabancı para cinsinden olan finansal varlık ve yükümlülüklerin, konsolidasyon düzeltmeleri öncesinde, TL cinsinden kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Varlıklar	230.305.696	161.104.048
Yükümlülükler	(245.654.243)	(182.835.953)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(15.348.547)	(21.731.905)
Bilanço dışı türev enstrümanların pozisyonu	19.157.786	25.034.376
Bilanço ve bilanço dışı yabancı para pozisyonu, net	3.809.239	3.302.471

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 22 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

22.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

30 Eylül 2018	Toplam TL Karşılığı	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:					
Nakit ve Nakit Benzerleri	48.057.038	42.444.603	3.989.877	1.176.304	446.254
Finansal Yatırımlar	30.376.486	22.319.538	7.278.931	-	778.017
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	116.460.667	55.120.102	61.238.974	4.875	96.716
TCMB Rezervleri	25.346.398	14.525.263	7.225.818	-	3.595.317
Ticari Alacaklar	939.359	355.811	533.222	2.346	47.980
Diğer Aktifler	9.125.748	5.762.393	3.178.089	168	185.098
Toplam varlıklar	230.305.696	140.527.710	83.444.911	1.183.693	5.149.382
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	66.814.456	55.184.696	11.447.010	3.718	179.032
Müşteri Mevduatları	172.222.378	107.273.911	57.526.419	3.880.079	3.541.969
Ticari Borçlar	409.707	192.584	165.628	1.110	50.385
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	6.207.702	4.053.437	2.053.479	8.785	92.001
Toplam yükümlülükler	245.654.243	166.704.628	71.192.536	3.893.692	3.863.387
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	19.157.786	26.687.064	(8.871.734)	2.696.961	(1.354.505)
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	3.809.239	510.146	3.380.641	(13.038)	(68.510)

30 Eylül 2018 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank ve Philsa-Philip Morris hariç olmak üzere (uzun) 718.381 TL'dir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 22 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

22.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

31 Aralık 2017	Toplam TL Karşılığı	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:					
Nakit ve Nakit Benzerleri	12.318.462	7.893.806	4.145.078	52.544	227.034
Finansal Yatırımlar	32.180.170	25.185.618	6.392.315	-	602.237
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	83.896.510	41.048.634	42.768.170	11.770	67.936
TCMB Rezervleri	26.021.620	15.713.902	5.189.660	-	5.118.058
Ticari Alacaklar	1.121.971	376.046	606.215	8.308	131.402
Diğer Aktifler	5.565.315	4.003.835	1.376.868	135	184.477
Toplam varlıklar	161.104.048	94.221.841	60.478.306	72.757	6.331.144
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen					
Menkul Kıymetler	45.039.292	32.586.221	12.256.491	4.043	192.537
Müşteri Mevduatları	133.504.077	84.394.537	44.909.486	2.020.256	2.179.798
Ticari Borçlar	511.452	335.149	126.560	432	49.311
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	3.781.132	1.378.168	2.238.673	6.000	158.291
Toplam yükümlülükler	182.835.953	118.694.075	59.531.210	2.030.731	2.579.937
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	25.034.376	26.382.824	314.075	1.961.391	(3.623.914)
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	3.302.471	1.910.590	1.261.171	3.417	127.293

30 Eylül 2017 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank ve Philsa-Philip Morris hariç olmak üzere (uzun) 301.360 TL'dir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 22 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

22.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

Banka'nın yabancı para pozisyon riski önemsiz seviyede olduğu için kur değişimlerinin finansal tablolar üzerinde önemli etkisi bulunmamaktadır.

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda bankacılık endüstriyel bölümü dışında kalan Grup şirketleri için Grup'un bilançosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlerle ulaşacağı durumlar özetlenmiştir:

30 Eylül 2018	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net etki	294.063	(294.063)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net etki	(25.664)	25.664
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net etki	(330)	330
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz varlıkları net etki	(5.666)	5.666

30 Eylül 2017	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net etki	165.522	(165.522)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net etki	59.392	(59.392)
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net etki	1.538	(1.538)
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz varlıkları net etki	1.670	(1.670)

DİPNOT 23 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

2 Kasım 2018 tarihinde Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın %100 bağlı ortaklığı konumunda olan ve Amerika'da mukim Kordsa Inc., ticari havacılık sektörüne ileri kompozit malzemeler sağlayan "Advanced Honeycomb Technologies Corporation" ünvanlı, tamamı Richard Greven, Monnie Greven, Walsh Family Trust of 1981 ve Richard A. Greven, Jr.'a ait şahıs şirketini 3.180.871,95 Tam Amerikan Doları karşılığında satın almıştır.